

NOVADNIEKS

OTRDIENA, 2006. GADA 28. NOVEMBRIS ● Nr. 88 (7687) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,27

Rīga nostājas uz pasaules skatuves

● Aizsardzības ministrs Atis Slakteris (no kreisās) un NATO ģenerāļsekretārs Jāps de Hops Shēfers atklāj samita Rīgā logo. Foto: A.Kukemilka

► Materiālu lasiet 2. lappusē.

ZIŅAS

Noslēgts sadarbības līgums ar lietuviešiem

Preiļu mūzikas un mākslas skola noslēgusi līgumu ar Utenas (Lietuva) mākslas skolu par sadarbību. Kā informēja Preiļu mūzikas un mākslas skolas direktors Alberts Vucāns, līdzīgs līgums jau agrāk bija parakstīts ar Utenas mūzikas skolu. Sadarbības līgumos paredzēti vieskoncerti un izstādes, ar ko skolu audzēkņi ciemosies Lietuvā un Latvijā, iesaistīšanās kopīgos projektos, plenēros, festivālos un semināros, dalīšanās pieredzē metodiskajā un pedagoģiskajā darbā.

Utenas mūzikas skolas audzēkņi Preiļos bija ieradusies šī gada pavasarī. Viņi iepazinās ar latviešu komponistu skaņdarbiem. Savukārt Preiļu jaunie mūziķi apgūst kaimiņu valsts mūziku.

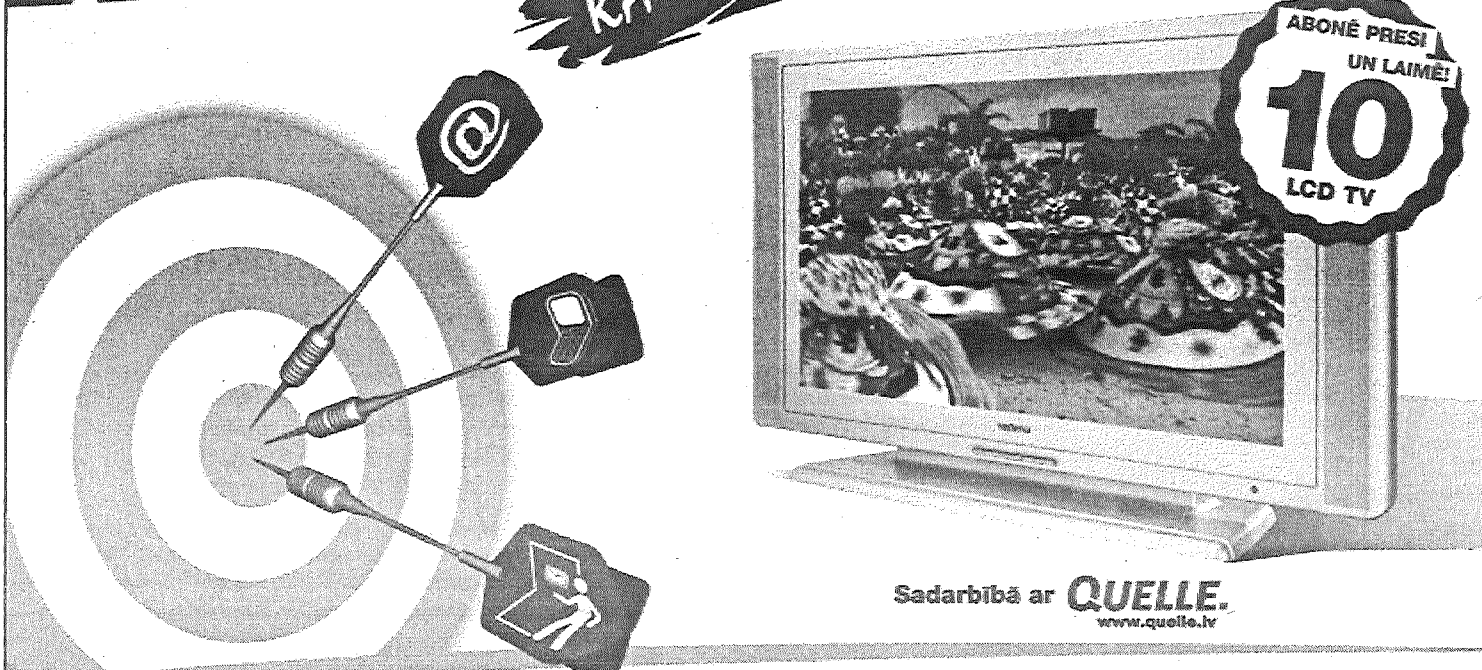
Viņi ar svētku koncertu Utenā ciemojās Valsts proklamēšanas gadadienā. Uz Lietuvu devās delegācija 38 cilvēku sastāvā, audzēkņi no visām skolas nodaļām un pedagogi, kā arī divi skolas absolventi. Preiļnieši bija sagatavojuši un paņēmuši līdzīgu mākslas nodaļas audzēkņu darbu izstādi, ar ko iepazinās Utenas bērni. Utenieši ar koncertu ciemos uz Preiļiem tiks aicināti 16. februārī, kad lietuvieši svin savas valsts dzimšanas dienu.

Atcelta ārkārtas situācija Preiļu rajonā

Pašvaldību vadītāji vienojās no 23. novembra atcelt ārkārtas situāciju rajonā, kas sakarā ar vairāku pašvaldību iedzīvotāju masveida saindēšanos ar nezināmas izcelsmes alkoholu tika izsludināta 25. oktobrī. Šāds lēmums pieņemts, pamatojoties uz SIA «Preiļu slimnīca» valdes priekšsēdētāja Jura Urtāna iesniegumu, kurā atzīts, ka stāvoklis ar toksiskā hepatīta saslimšanu rajonā stabilizējies. Lai gan slimnīcā joprojām ik dienas iestājas viens vai divi pacienti un to kopējais skaits jau pārsniedz 80, mēdīki secinājuši, ka tie ir slimnieki, kas indīgo alkoholu lietojuši pirms mēneša vai agrāk, bet pēc ārstu palīdzības griezušies tikai tagad. Jauni saindēšanās gadījumi nav konstatēti.

Skaidrojot situāciju, Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs Andris Vaivods pašvaldību vadītājus informēja, ka pašvaldības sagatavotie ierosinājumi izdarīt izmaiņas likumdošanā, kas atvieglo tiesībsargājošo iestāžu darbu cīņā pret nelegālo alkohola tirdzniecību, ir atbalstīti un pašlaik tiek virzīti izskatīšanai Saeimā.

ABONĒ KĀ VĒLIES NOVADNIEKS

Sadarbībā ar **QUELLE**.
www.quelle.lv

Abonē pastā 2 preses izdevumus (abus ne mazāk kā uz 3 mēnešiem), aizpildi loterijas kuponu un laimē LCD TV sadarbībā ar "Quelle"! Loterijas noteikumi www.pasts.lv un pasta nodaļās. Loterijas atļaujas numurs 1665.

Piedāvājam vairāk nekā 800 preses izdevumu. Piegāde Rīgā līdz piekt. 7.00

- 1 **Internetā**
www.pasts.lv
- 2 **pa bezmaksas tālruni**
8008001
- 3 **pasta nodaļās**
visā Latvijā

Neaizmirsti abonēt «NOVADNIEKU» 2007. gadam!

Abonēšanas periods	Abonēšanas cena 2006. gadā			
	Fiziskām personām	Juridiskām personām	12 mēneši	1 mēnesis
12 mēneši	26,88	36,00	18,00	3,00
6 mēneši	13,44	18,00	9,00	3,00
3 mēneši	6,72	9,00	3,00	3,00
1 mēnesis	2,24	3,00	3,00	3,00

NACIONĀLĀS ZINĀS

Divas NATO samita dienas Rīga būs viena no apsargātākajām vietām pasaulē

Drošības pasākumos, pēc oficiālām ziņām, iesaistīti arī aptuveni 2000 ārvalstu karavīri. Rīgas ostā notauvojušies NATO Ātrās reaģēšanas spēku 2. flotes vienības kuģi «USS Monterey» un «HMS York», kuri kopā ar britu kuģiem piedalīsies drošības pasākumos. Tepat no Igaunijas atpūta bruņutransportieri drošības personāla vajadzībām, no Čehijas ieradās bioloģisko un atomieroču ekspertu vienība, no Polijas – 95 ķīmiskās karadarbības speciālisti. Lietuvā Zokņu lidlaukā samita laikā vienlaikus atradīsies nevis četri NATO valstu iznīcinātāji kā parasti, bet divpadsmit Beļģijas, Spānijas un ASV kara lidmašīnas. Zokņu bāze uzņems arī transportlidmašīnas ar personālu un samita norisei nepieciešamajām kravām. Samita apsardzē piedalīsies arī 60 Francijas karavīri: ar gaisa spēku lidaparātu «E3F», divām atminēšanas komandām, pa vienai jūras un sauszemes spēku komandai, sauszemes spēku kodolieroču, bakterioloģisko un ķīmisko ieroču nodalaj, kā arī ar diviem helikopteriem «Cougar» no sauszemes spēku gaisa korpusa. Tā ir publiski pieejamā informācija. Bet, kā vēl papildus ziņo «Latvijas Avīze» pēc augstu stāvoša Latvijas armijas virsnieka vārdiem, patiesībā NATO samitu apsargās «viss NATO potenciāls, tajā skaitā kosmosā izvietotie militārie satelīti. Visam jau nav jābūt redzātam, šajos laikos jau nav jāmobilizē armiju dzīvības spēks apkārtnē. Situācija tiek kontrolēta ar gudru sistēmu palīdzību, un nepieciešamības gadījumā Rīgā ieradīsies tik daudz cilvēku un tiks lietoti tādi ieroči, cik noteiks radusies situācija. Jābūt vajārtīgiem cilvēkiem, lai mēģinātu militāri apdraudēt NATO samitu. Bet vismaz teorētiski Rīga «Jaunajiem spēkiem» divas dienas būs mērķis numur 1,» neslēpa virsnieks.

Tērējam vairāk nekā nopelnām

Līdz oktobrim dažādu patēriņa preču iegādei valsts iedzīvotāji bija aizņēmušies jau 401 miljonu latu un vēl 25 miljonu vērtībā iegādājušies preces uz lizinga. Ziemassvētku dāvanu un atlaizu bums šos skaitļus vēl palielinās. Nemot vērā kopējo patēriņa preču kredīsummu, vidēji katrs pavalstnieks ekonomiski aktīvajā vecumā ir pirkšanai aizņēmis aptuveni 300 latu. Vidējā alga gan ir tikai 218 latu – vairums ļaužu iegādājušies dažādas lietas, izmantojot kredītus, kurus viņi varēs atmaksāt daudzu mēnešu laikā. Arvien vairāk cilvēku nesamēro savu vēlmi dzīvot labāk tūlīt ar iespējām par to laikā samaksāt. Kredītkaršu un patēriņa preču iegādes aizdevumu parādi aug un veido jau vairāk nekā pusi – 32,7 tūkstošus – laikā nenokārtotu saistību, kas fiksētas Parādnieku reģistrā.

Mūsu cilvēki, kas iepriekšējās desmitgadēs nav varējuši atļauties iekārtot mājokli un sadzīvot tikpat labā līmenī kā Rietumvalstīs, parādotes tādām iespējām, tagad to grib ar steigu izdarīt. No valsts ekonomikas viedokļa raugoties, strauja patēriņa kredītēšanas attīstība nav laba – jo vairāk naudas, jo vairāk par to var nopirkt un tas veicina jau tā lielo inflāciju. Salīdzinoši maz ir industriālo kredītu (ražošanas attīstīšanai) – tikai 35,5 miljoni latu līdz šā gada septembrim. Aptaujātās bankas apgalvo, ka ar aizdotā atdošanu pašlaik nopietnu grūtību neesot. Tomēr tās var rasties. Daudzas ģimenes nav tālu no bankrota vai vismaz lielām nepatikšanām, liecina Krājbankas pētījums. Atliek tikai vienu mēnesi palikt bez algas, un būs grūti tikt galā ar savām kredītsaistībām, komunālajiem maksājumiem.

Ja vēlas izmantot patēriņa kredītu, iepriekš ir jāizvērtina, ko tas ģimenei nozīmēs – kā aizdevuma atdošanas laikā mainīsies pašu ienākumi, alga vai kredītmaksājumu varēs nokārtot, ceļoties to procentu līkmēm, atgādina Latvijas Banka. Svarīgākais – objektīvi novērtēt savu maksātspēju, kā arī kredīta noteikumus, procentus un soda procentus, kas tiks piemēroti, ja aizdevums netiks atmaksāts laikā.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tālr. 53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),
53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

Rīga nostājas uz pasaules skatuves

Latvija ir kļuvusi par pirmo valsti no bijušajām padomju republikām, kurā tiek rīkots NATO samits. Rīgas samits būs pirmais augstākā līmeņa NATO valstu vadītāju pasākums kopā NATO paplašināšanas otrās kārtas, kas notika 2004. gadā. Lēmumu par tā rīkošanu Latvijas galvaspilsētā NATO ārlietu ministri pieņēma 2005. gada 7. decembrī. Iepriekšējais samits notika Turcijā 2004. gada jūnijā.

Globālais terorisms, draudi kibertelpai, kas pastiprinās līdz ar informācijas tehnoloģiju aizvien lielāku ienākšanu valstīm stratēģiskajās jomās un energoresursu piegāžu apdraudējums, ko rada resursu trūkums, patēriņa pieaugums un atsevišķu piegādātāju vēlme tos izmantot kā ietekmes ieroci, — tie ir trīs lielākie izaicinājumi drošībai, ko 21. gadsimtā jācenšas novērst NATO.

NATO ceļš no aukstā kara līdz cīņai par globālo terorismu

1948. gadā Lielbritānija, Beļģija, Nīderlande, Luksemburga un Francija parakstīja Briseles līgumu ar nodomu nepieļaut atkārtotu Vācijas agresiju pret šīm valstīm, taču drīz vien saprata, ka galvenais drauds nav vis Vācija, bet PSRS. Šis līgums gadu vēlāk kalpoja par pamatu jaunas aizsardzības organizēšanai.

1949. gada 4. aprīlī Beļģija, Kanāda, Dānija, Francija, Lielbritānija, Islande, Itālija, Luksemburga, Nīderlande, Norvēģija, Portugāle un ASV noslēdza Ziemeļatlantijas līgumu, izveidojot Ziemeļatlantijas līguma organizāciju (NATO). Līguma 5. punkts noteica, ka uzbrukuma gadījumā kādai no līguma dalībvalstīm tiks uzskatīts, ka noticis uzbrukums visām dalībvalstīm un tām jāsniedz palīdzība agresijas upurim. 1952. gadā NATO tika uzņemta Grieķija un Turcija, 1955. gadā – Rietumvācija.

1966. gadā Francija, protestējot pret ASV lielo ietekmi NATO paziņoja, ka atsauca savu armiju no kopējiem spēkiem. Francija turpināja darboties NATO politiskajās struktūrās, bet savus bruņotos spēkus nepakļāva NATO virspavēlniecībai. Francijas prezidenta lēmuma iespaidā NATO mitne no Parīzes tika pārcelta uz Briseli, kur atrodas joprojām. 1982. gadā NATO uzņēma Spāniju.

1989. – 1991. gadā tika sagrauts Berlīnes mūris un beidzās aukstais karš ar Varšavas pakta līgumorganizāciju (izveidota 1955. gada maijā, apvienoja padomju bloka valstis un bija NATO pretspārs globālajā politikā). 1990. gada 19. novembrī NATO un Varšavas pakts nāca klajā ar kopīgu neuzbrukšanas deklarāciju, astoņus mēnešus vēlāk Varšavas līguma organizācija tika oficiāli izformēta.

1995. gadā NATO sāka savu visplašāko operāciju Bosnijas miera līguma atbalstīšanai. 1999. gadā NATO tika uzņemtas trīs bijušās

Varšavas pakta dalībvalstis – Ungārija, Čehija un Polija, kas pirms desmit gadiem vēl bija kopā ar PSRS. NATO iesaistījās krīzes risināšanā un sāka gaisa triecienus pret Dienvidslāviju. Tā bija pirmā reize, kad alianse izmantoja spēku pret suverēnu valsti bez ANO akcepta. 2001. gada 11. septembrī pēc teroristu uzbrukuma ASV pirmo reizi tika aktivizēts 5. Transatlantiskā līguma pants, kas paredz visām dalībvalstīm sniegt palīdzību valstij, kurai uzbrūks, bet ASV atteicās pieņemt NATO militāro palīdzību un pret starptautisko terorismu vērstās militārās operācijas istenoja pašas. 2003. gadā NATO iesaistījās militārajās operācijās Afganistānā, pirmo reizi dislocējot savus spēkus ārpus Eiropas vai Ziemeļamerikas un iesaistoties asiņainās sauszemes kaujās.

2004. gada 2. aprīlī NATO pievienojās bijušās komunistiskās valstis Bulgārija, Igaunija, Latvija, Lietuva, Rumānija, Slovēnija un Slovēnija.

NATO samita formāts

Runājot par NATO samitu Rīgā, bieži tiek lietoti termini «liels» un «mazais» samits. Taču tāds dalījums nepastāv. Ir tikai viens samits – 26 NATO valstu un valdību vadītāju sanāksme. Tas, ko bieži nepareizi apzīmē ar «lielo» samitu, ir NATO valstu augstākā līmeņa sanāksme alianšes valstīm, kuras ietvaros notiek tikšanās ar Eiroatlantiskās partnerības padomes (EAPC) vai NATO – Krievijas padomes, vai NATO – Ukrainas komisijas, vai Vidusjūras dialoga valstīm. Lēmums par NATO samita formātu un saturu ir kolektīvs un balstās uz vienprātības principu. To pieņem visas 26 alianšes valstis Ziemeļatlantijas Padomes ietvaros NATO galvenajā mitnē. Lai arī Latvija rīko samitu, tā nenosaka NATO samita formātu un saturu, vai to, kādas valstis ielūgt uz alianšes vadītāju sanāksmi.

Uz NATO samitu Rīgā ieradušies aptuveni 5000 viesu: 25 valstu lideri (pieņemam, Džordžs Bušs, To-

Katrs mirklis, ko dzīvojam, ir piesātināts ar lietām, ko mēs iepazīstam no jauna. Katra lieta ir pārsteigumu pilna, un tas ļauj mums mācīties no apkārtējās pasaules katru dzīves mirkli.

NATO samita organizēšanas izmaksas

NATO samita organizēšanai no valsts budžeta ir iedalīti 15 miljoni latu, — 10 miljoni no 2005. gada budžeta un 5 miljoni no 2006. gada budžeta. Samita izmaksu segšanai piesaistīts arī privātā sektora finansējums.

No 2005. gada budžeta samitam atvēlētajām finansēm lielākā daļa summas tika izmantota infrastruktūras sakārtošanai. 4,5 miljoni latu atvēlēti Iekšlietu ministrijai transportlīdzekļu ekipejuma un tehnikas iegādei, četri miljoni latu – Dailes teātra rekonstrukcijai, viens miljons latu starptautiskās lidostas «Rīga» attīstībai. No 2006. gada budžeta samitam atvēlēta summa izmantota NATO sanāksmes norises vietas – Olimpiskā centra – būvniecības darbiem un iekārtošanai, kā arī citiem ar samitu saistītiem izdevumiem.

NATO valstu militārais potenciāls salīdzinājumā ar Ķīnu un Krieviju

NATO karavīru skaits ir 4 008 600, Ķīnas – 2 250 000, Krievijas – 960 000. Aizsardzības izdevumiem NATO tērē 737,321 miljardus dolāru, Ķīna – 29,9, Krievija – 18 miljardus dolāru.

Sagatavoja L.Rancāne

Izmantoti presē un internetā pieejamie materiāli

ĪSUMĀ

✓ Neoficiāla informācija liecina, ka ASV prezidents Džordžs Bušs apmetīsies viesnīcā Radisson SAS. Turcijas delegācija izvēlējusies dzīvot Jūrmalā. Neatkarīgi no tā, kurā viesnīcā delegācija apmetusies, katram valsts vadītājam nodrošināti tā dēvētie prezidenta apartamenti.

✓ Latvijas Valsts prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas rīkotās vakariņas notiks šaurā lokā – valstu lideriem, NATO ģenerāļsekretāram, alianšes militārajiem komandieriem. Katram liderim drīkstēs būt līdzī padomnieks.

✓ «Kamēr daļa latviešu sūdzas par pasākuma izmaksām un apgrūtinājumiem, vairākums augstu novērtē simbolisko vērtību tam, ka NATO karogi plīvo pie Krievijas robežām, kas ir bijušās PSRS pēctece, valsts, kura mēģina atjaunot savu ietekmi pār bijušajām pavalstīm», raksta ārzemju prese – laikraksts «Financial Times».

✓ Latvijas valsts vēstnieks NATO ir Jānis Eichmanis.

OTRDIENAS INTERVIJA

VALENTĪNA DZENE ir vecākā māsa Preiļu slimnīcas ķirurģijas nodaļā. Ik dienu viņa ierodas darbā, lai ķertus pie savām parastajām rūpēm. Un tā – no nedēļas nedēļā... Seko mēneši un gadi. Tikko bija vasaras vidus, bet tagad, rau, tuvojas Ziemassvētki.

Nesenajos valsts gadadienas svētkos Valentīna bija uzaicināta uz svinīgo sarikojumu, kur saņēma Preiļu novada domes Atzinības rakstu kā pateicību par ilggadēju un centīgu darbu. Tāpēc ieklausīsimies mazliet Valentīnas domās par dzīvi un darbu.

● Jaunā medmāsiņa atbild uz konkursa jautājumu. Tādas zināšanu pārbaudes padomju laikos bija modē. Foto no V.Dzenes albuma.

3.

Gaismu mēs varam arī paši radīt

— Skatos, esat jau aizdedzinājuši sveci, lai gan līdz Ziemassvētkiem vēl laicīgi.

— Kad ir novembra beigas, pie tam, pavisam bez sniega, kā tas ir šogad, cilvēkus nomāc tumsa. Ap Jauno gadu būs vieglāk, bet pagaidām jāizlīdzas kaut vai ar sveces liesmiņu. Man patīk sveces gaisma, tā ir dzīva un silta. Nomierinoša. Pie tam, mēs paši to varam radīt.

Taisni jābrīnās, ka līdz Ziemassvētkiem jau vairs ne mēnesis nav palicis. Tikko sāksies decembris, laiks pavisam saraušies. Tas man parasti ir ļoti piesātināts mēnesis – daudz dažādas dzimšanas dienas svinamas, vēl liela svētku gaidīšana.

— Pavisam nesen saņēmāt pašvaldības apbalvojumu. Kā tobrīd jutāties?

— Patīkamas sajūtas pārņēma... Būtbūt Atzinības raksta pasniegšana man bija ļoti negaidīta. Nekad nedomāju, ka būtu kā īpaši strādājusi vai ko sevišķu paveikusi. Aikam jau savilņojums, tā varētu saukt izjūtas svētku brīdī. Un tādās reizēs gribas atcerēties, pakavēties atmiņās.

— Padalieties tajās arī ar mums.

— Uz Preiļiem atnācu 1967. gadā. Tas taču sanāk, ka nākamgad te būšu aizvadījusi jau 40 gadus. Pašai liekas neticami, ka Preiļu slimnīca joprojām ir mana gan pirmā, gan vienīgā darba vieta. Pirms tam beidzu Cēsu medicīnas māsu skolu. Interesanti, ka visu laiku esmu strādājusi tikai ķirurģijas nodaļā.

Tikko biju beigusi māsu skolu, kad mani no Preiļiem aizsūtīja uz sešu mēnešu kursiem, lai es varētu strādāt par anesteziologu. Toreiz Preiļos strādāja dakters Jaunozoliņš, kopā ar viņu sākam veidot anestēzijas dienestu. Iepriekš slimniekiem narķozi operāciju laikā deva, kas vien to mācēja – māsiņa, dakters. Bet līdz ar dienesta izveidošanu viss nostabilizējās, slimnīcā sāka veikt daudz vairāk operāciju.

Bijām lieliski sastrādājušies. Kā anestēziste ķirurģijas nodaļā biju astoņus gadus. Vēlāk izmainījās dzīves apstākļi, pārcēlamies uz laukiem, tāpēc man bija ērtāk strādāt nodaļā. Ģimene, bērni, mājas, lopi – visam vajadzēja pietiekami laiku vēlēt.

Jā, kā tas laiks ir pagājis – jau 12 gadus esmu nodaļas vecākā māsa.

— Cik īsi un kompakti jums sanāk – četrdesmit gadi dažos teikumos. Pastāstiet, lūdzu, kur pagāja jūsu bērnība. Vai jau toreiz bijāt sasapņojusies par to, kā valkāšiet medmāsas balto halātiņu, cik smuki un jauki viss būs?

— Esmu latgaliete, no Balvu rajona. Dzimtās mājas bija Baltinavas pagastā. Manas skaidrākās bērnības atmiņas saistās ar laiku, kamēr bija dzīva mamma. Kad man bija deviņi gadi, mamma nomira... Es nokļuvu Baltinavas internātskolā.

Ar medicīnas māsu profesiju man viss bija pilnīgi skaidrs, šķiet, no klasītes piektās. Toreiz visur bija mode organizēt sanitāros posteņus. Tādi bija arī mūsu skolā. Mācījāmies pārsējusi uzlikt, šinas laužiem locekļiem un tā tālāk. Nekas cits man ne prātā nenāca un pat nevilināja. Zināju, ka būšu tikai un vienīgi medicīnas māsa. Ja ģimenē būtu citādi apstākļi, iespējams, aizietu mācīties uz medicīnas institūtu.

Cēsu gadus atceros kā ļoti jauku laiku. Tā taču bija jaunība, un jaunībā citādi nemēdz būt. Pie tam, tajos laikos Cēsu medicīnas māsu skola labi kotējās, bija samērā prestiža mācību iestāde. Tāpēc mēs visas mazlietīji lepojāmies ar to.

Kopā ar vēl trijām meitenēm dzīvojam irētā istabā pie kādas saimnieces. Bez mācībām bija milzums visādu aizraušanos,

● Iejūtīga, sirsnīga, ļoti atbildīga un arī jūtīga. Tāda ir Preiļu slimnīcas ķirurģijas nodaļas vecākā māsa Valentīna Dzene. — Ja aiz loga rudens tumsa, iedziet svecītī. Mazu gaismiņu radīt varam arī mēs paši, — tāda ir Valentīnas pārlicība. Foto: A.Stepanovs

jo apkārt bija vairākas mācību iestādes, kur pārsvarā mācījās puīši – Cēsu arodskola, Priekuļu tehnikums. Visur tika veidoti jauniešu deju kolektīvi, vokālie ansambļi. Arī Cēsis pašas par sevi ir ļoti skaista pilsēta, pilna romantikas.

— Vai Preiļos nokļuvāt pēc valsts sadales rīkojuma?

— Nē, tā nebija. Uz Preiļiem atbraucu pēc brīvas gribas, jo mana audžumamma bija no Preiļiem un ģimene tajā laikā no Baltinavas bija pārcēlusies uz dzīvi šeit. Praksi pēc pirmā kursa izgāju šeit, tāpēc nebija citu domu – strādāšu tepat.

— Toreiz laikam te viss bija savādāk, droši vien tikai baltā slimnīca, citu ēku nebija, vai ne?

— Jā, pie tam baltā slimnīca bija tikko nesen uzcelta, šķiet, pirms gadiem trim nodota ekspluatācijā. Viss likās tik moderni. Arī medicīnu kolektīvs nodaļā likās ļoti jauks. Vecākajiem rajona iedzīvotājiem droši vien atmiņā saglabājušies tādi dakteri uzvārdi kā Zagorskis, Paipals, Jaunozoliņš, Bahirs. Toreiz atnāca arī jauni dakteri Bogdanovs, Troškova, Petrans.

— Tad jau jums veicies, ka sākat strādāt daktera Paipala laikā. Par viņu stāsta leģendas vēl tagad, pēc daudziem gadiem.

— Jā, viņš bija izcils cilvēks medicīnā. Prasīgs pret darbiniekiem. Ar jaunajiem speciālistiem nekādu čubināšanos necieta, arī vārdus neizvēlējās un teica visu, ko domāja, reizēm pat parupji. Tajā pašā laikā viņš bija arī bezgala sirsnīgs. Ja gadījās kādas personīgas dabas ķibeles, vienmēr nāca pretī un palīdzēja. Ļoti iejūtīgs cilvēks. Ap viņu kā ap magnētu turējās viss nodaļas kolektīvs.

— Vai atceraties pirmās operācijas, kad jums bija jānod anestēzija? Galu galā bijāt taču pavisam jauna meitene.

— Protams, ka atceros. Bija arī satraukums. Bet, tā kā pirms tam sešus mēnešus biju mācījies kursus, jutos stabila savās prasmēs. Ziniet, jaunībā cilvēki ir drosmīgāki. Tagad, no nodzīvoto gadu attāluma, no uzkrātās pieredzes, no zināšanām vērtējot, attieksme būtu pavisam savādāka.

Toreiz rādījās, ka viss būs tieši tā, kā tam jābūt. Ka var gadīties sarežģījumi, ne prātā nenāca.

Pēc astoņiem gadiem kopā ar Dzidru Madelāni sāku strādāt par procedūru māsu. Man bija lauku mājas, mazi bērni, tāpēc es nevarēju ņemt nakts dežūras. Tā abas ar Dzidru mainījāmies, kamēr tika uzcelta *sarkanā* slimnīca un toreizējais nodaļas vadītājs dakters Brigis mani pierunāja kļūt par ķirurģijas nodaļas vecāko māsu. Toreiz likās, ka ne uz ilgu laiku, jo labāk patīka reāli darboties nevis ņemties pa papīriem. Nezinu vis, kā būtu, ja tagad pēkšņi vajadzētu sākt strādāt nodaļā pie slimniekiem.

— Kas ietilpst jūsu pienākumos?

— Viss... Jāgādā, lai nodaļā būtu gan zāles, gan ēdieni slimniekiem, gan gultas veļa un daudz daudz kas cits. Lai viss varētu notikt bez aizķeršanās. Ja ikdienā tā arī rit, tas nozīmē, ka esmu visu pareizi un laikā izdarījusi. Mans pienākums ir organizēt māsu dežūras, lai būtu sastādīts personāla grafiks, lai telpās būtu tīrība un kārtība. Liela daļa darba dienas pāriet dažādu papīru rakstīšanā, bet tā nu tam jābūt.

— Jūsu acu priekšā norītējušas lielas pārmaiņas. Pie tam, ne tikai slimnīcā un nodaļā, bet arī cilvēkos. Kādi, jūsuprāt, esam mēs, pacienti?

— Ziniet, atšķirības patiešām ir. Kad es sāku strādāt, redzēju, ka dakters tiek cienīts. Ja ārsts pateica, kādas zāles lietot, ja nē, kā nepieciešams izsargāties, tad tā arī bija – viņu klausīja bez ierunām. Tagad? Tagad cilvēki šaubās. Kāpēc būtu jāklaušas vietējais dakters, ja var aizbraukt uz Rīgu? Sarunās ar pacientiem jābūt ļoti uzmanīgiem, gandrīz kā diplomātiem. Nu visi ir gudri un katru nepadomātu frāzi var iztulkot pa savam. Nodaļas personāls cenšas izvairīties no jebkādiem starpgadījumiem, jo pacients taču ir primārais.

Ja runājam par medicīnisko aprūpi, vai kāds ir salīdzinājums, cik daudzreiz labāka tā kļūvusi? Mani gan satrauc tas, ka nodaļā ārstējas arvien vairāk slimnieku ar ielastām kaitēm. Padomju laikā augstā līmenī bija slimību profilakse, regulāri tika rīkotas

apskates. Tagad mūsu veselība ir katra paša rokās – ja gribi, tad ej pie ārsta, ja negribi, sēdi mājās, kamēr tevi aizvedīs uz slimnīcu ar ātrajiem. Parasti tā gribēšana ir cieši saistīta ar naudas maciņa biežumu. Ja makā tukšums, cilvēks cenšas savas vainas ārstēt mājās ar zālītēm un tējiņām, bet pie ārsta dodas tikai galējas nepieciešamības gadījumā.

Ļoti grūti bija tad, kad maksas medicīna Latvijā tikko aizsākās. Kā tad tā – viss taču bija par brīvu, bet nu ir jāmaksā par to, ka esi pāris dienas pavaldījis slimnīcā. Ar laiku cilvēki pierada, taču arī tagad ir gadījumi, ka pacients nesamaksā par ārstēšanos. Būtbūt situācija nevienā gadījumā nav bezcerīga. Pastāv apdrošināšana, tiek piešķirts mazturīgā statuss, pašvaldības atmaksā slimnīcas izdevumus un tā tālāk.

Pašlaik ķirurģijas nodaļā strādā 12 medicīnas māsu. Neviens dakters nav spējīgs katram pacientam klāt izsēdēt. Māsīņām un māsu palīgiem tas ir jādara, un tas ir milzīgs darbs. Ja esi kļuvusi par medicīnas māsu, tas vēl nenozīmē, ka varēsi mierīgi strādāt līdz pensijai. Būs jānācās un jānācās, jābrauc uz kursiem, jākrāj kreditstundas, jākārto pārbaudījumi.

— Tas taču ir likumsakarīgi. Domāju, ka tagad Preiļos ķirurgi veic sarežģītākas operācijas, par kādām agrāk pat nesapņoja.

— Protams, ka sperts milzīgs solis uz priekšu. It īpaši tas attiecas uz traumatoloģijas nozari. Mūsu dakteri veic pat gūžas protezēšanu, kas pavisam nesen nebija pat iedomājama. Nepārtraukti tiek pirkti moderna aparātūra, tas nozīmē, ka ķirurģiskajai palīdzībai Preiļos būs vēl plašākas iespējas. Nesen slimnīcas vadība mūs iepazīstināja ar iecerēm par jaunas slimnīcas būvi. Vienreizēji! Neticami! Bet man ir pārliecība, ka tas viss notiks, ka es to pieredzēšu pati savām acīm. Kaut tik nu valdība mums nāktu pretī. Dzirdēju, ka Ludzā arī jaunu slimnīcu būvē. No sirds prieks, ka Latgalē kaut kas labs notiek.

— Pagaidām par darbu vien runājamies. Bet dzīve jau nesastāv tikai no darba. Ir arī citas nozīmīgas lietas, piemēram, ģimene. Pastāstiet par to!

— Apprecējos diezgan agri, man bija tikai divdesmit trīs gadi. 1971. gadā piedima vecākā meita Kristīne, pēc pieciem gadiem dēls Kaspars. Man ir ļoti labi bērni, stabili nostājušies uz kājām, abiem ir ģimenes. Ar lepnumu varu teikt, ka esmu vecmāmiņa trim *pecinām* mazmeitiņām. Anija ir vecākā, viņai jau pieci gadi un mums abām ļoti patīk lasīt pasakas. Justīne ir Anijas jaunākā māsiņa un viņai nesen nosvinējām otro dzimšanas dienu. Burvīgs vecums! Tās ir Kristīnes meitas un dzīvo tepat Preiļos, tāpēc mums nav problēmu tikties, kad vien to vēlamies. Visjaunākā mazmeitu pulciņā ir Kaspars mazulīte Asnāte, nupat seši mēneši palika. Pašlaik viņai svarīgākais ir ar abām rociņām meklēt mutīti, vai tik nav pirmais zobīņš izšķīlies. Nez, vai jaunībā būtu noticējusi, ka mazbērni sievietes dzīvē ienes daudz vairāk mīļuma un prieka nekā pašas bērni. Tas ir vienkārši brīnišķīgi.

— Kas vēl jūsu dzīvē ienes prieku?

— Tās ir tautas dziesmas un piedalīšanās folkloras ansambli «Leiči». Cik daudz jau izdziedāts, cik daudz apkārt braukts, bet gribas vēl un vēl. Iedalīta nauda un mums būs jauni tautas tērpi. Ai, cik ilgi esam tos gaidījuši! Vecajā paskatā jau bija skauns ļaudim rādīties.

L.Kirillova

21 miljonu latu vērtā Preiļu slimnīcas attīstības vīzija

22. novembrī notikušajā Preiļu rajona padomes sēdē pašvaldību vadītāji vienbalsīgi atbalstīja SIA «Preiļu slimnīca» kā lokālās daudzprofilu slimnīcas attīstību turpmākajiem 30 gadiem un uzdeva valdei ķerties pie slimnīcas attīstības koncepcijas izstrādes, paredzot jauna korpusa būvniecību. Rajona padomes priekšsēdētājs Andris Vaivods gatavs kopā ar SIA «Preiļu slimnīca» valdes priekšsēdētāju Juri Urtānu doties uz Veselības ministriju, lai ministra Gundara Bērziņa kabinetā aizstāvētu šķietami pārdomāto ideju un pārliecinātu, ka iecerētajiem darbiem nepieciešamais finansējums meklējams arī Eiropas Savienības fondos.

Kāda ir Preiļu slimnīcas iecerētā attīstības vīzija un cik tā reāla, «Novadniekam» pastāstīja SIA «Preiļu slimnīca» valdes priekšsēdētājs JURIS URTĀNS.

Vai ar piešpaktelēšanu būs līdzēts

— Pirms pieciem mēnešiem, kad stājos pie SIA «Preiļu slimnīca» valdes priekšsēdētāja pienākumu pildīšanas un iepazīnos ar situāciju uzņēmumā, mani pārņēma divējādas izjūtas. No vienas puses, tas ir finansiāli stabils uzņēmums, kas pietiekami nodrošināts ar nepieciešamo aparātūru un kadriem. Varētu īpaši nelauzīt galvu, *piešpaktelēt* sienas, veikt kosmētiskos remontus un mierīgi strādāt uz priekšu. No otras puses, visā saimniecībā pamanīju arī dažādus nelogiiskus *caurumus*, kurus nav tik vienkārši likvidēt. Lūk, dažādi piemēri.

Dzemdību nodaļa atdalīta no operāciju bloka. Lai uz turieni nogādātu slimnieci, paciente jānes uz nestuvēm, jo lifta nav. Vai tas atbilst 21. gadsimta prasībām?

Neatbilstošos apstākļos atrodas bērnu nodaļa, terapijas nodaļa sašķelta divās daļās, abās trūkst labiekārtotu sanitāro mezglu. Uzņemšanas nodaļas nespēj pildīt šodienas prasībām atbilstošas funkcijas. Morgs uzbūvēts salīdzinoši nesēn, bet arī kļuvis pilnīgi neatbilstošs. Pat veļas māja nekam neder.

Šo iemeslu dēļ SIA valde nolēma aicināt talkā profesionālus slimnīcu plānotājus, lai viņi palīdzētu visu salikt pa plauktiņiem un parādītu, kāda būtu labākā izēja no situācijas. «RS Grupa», kurā darbojas mediķi ar plānotāju izglītību Roberts Spručs un Rita Konstante, strādāja divus mēnešus un piedāvāja mums divus iespējamus attīstības ceļus.

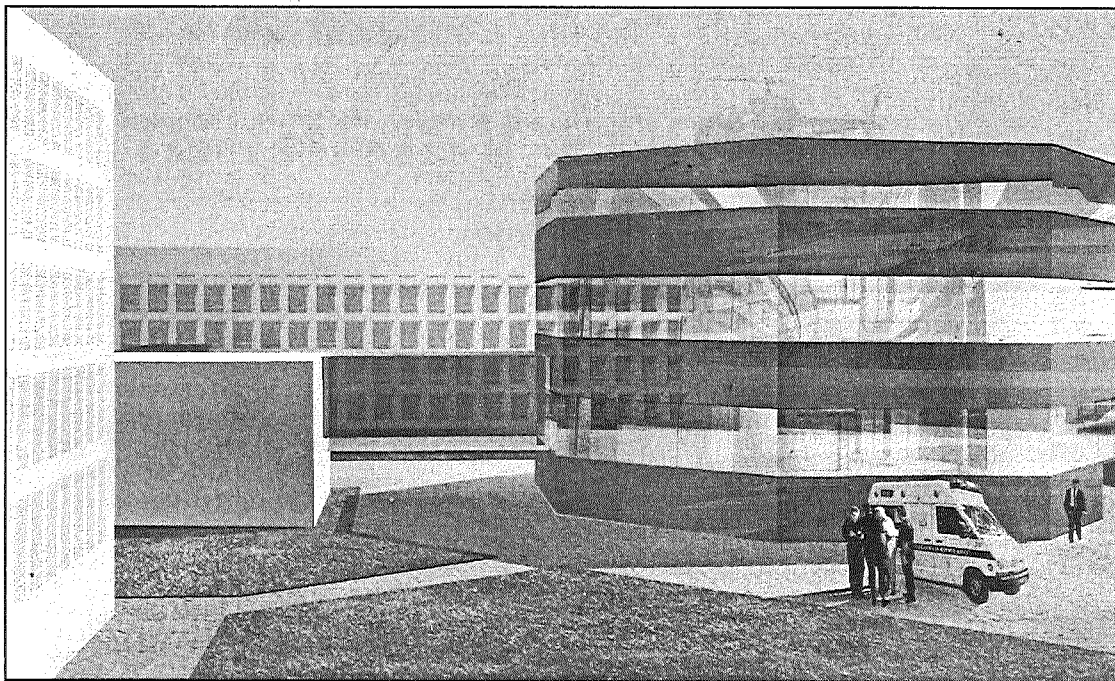
Vienkāršākais un lētākais

Sakārtot katru no 14 slimnīcā funkcionējošām līdzšinējām struktūrvienībām – tas būtu vienkāršākais variants. Aprēķinātās projektēšanas un celtniecības izmaksas, vajadzīgā aprīkojuma iegāde slimnīcai izmaksātu aptuveni 14 miljonus latu. Pašlaik slimnīcas rīcībā ir daudz ēku un telpu. Vecais jeb baltais korpus diez vai ir pārbūvējams un pielāgojams šo laiku prasībām. Funkcionāli tas nav pat tuvu tagadējai izpratnei par slimnīcu. Pie tam Eiropā un pasaulē pieņemtie kritēriji nosaka, ka normālos apstākļos uz vienu pacientu vajadzīga vismaz 100 kvadrātmetrus liela kopējā slimnīcas platība (ar veļas mazgātavu, gaitenīem, laboratorijām, rentgena telpām utt.). Izrēķinājām, ka mums pašreizējos apstākļos trūkst aptuveni 4000 kvadrātmetru jeb vietas 40 gultām. Nav pieņemami, ka pacienti tiek izvietoti piecvietīgās palātās, kur nav normālu sanitāro mezglu. Slimnīcā ir daudz funkcionāli neizmantojamu telpu.

Šādā gadījumā nākotnē mums būtu jāsamazina gultu skaits. Taču mēs to negribam, tāpēc izvēlējamies otro slimnīcas attīstības variantu.

Dārgākais un perspektīvākais variants

Ko SIA «Preiļu slimnīca» iegūtu, būvējot jaunu korpusu? Tā būtu principiāli jauna būve, kas vairs nebūs jāpielāgo mūsdienu prasī-

● Šis datorgrafikas variantā tapušais attēls sniedz nelielu ieskatu, kā izskatīsies Preiļu slimnīcas jaunais korpus ar helikoptera nosēšanās laukumu uz ēkas jumta.

bām. Līdz ar to paredzētas ievērojamas izmaiņas. Tikš nojaukts viens no līdzšinējiem slimnīcas korpusiem, visdrīzāk, tagadējais dzemdību nodaļas korpus. Tā vietā pacelsies jauna un moderna ēka, kuras celtniecības izmaksas var sasniegt piecus miljonus latu.

Ir jāņem vērā, ka jārenovē un jāsakārto visa pārējā slimnīcas saimniecība. Pirmie aprēķini liecina, ka projekta kopējā izmaksu summa tuvosies 21 miljonus latu.

Lai gan summa šķiet milzīga un rajonā nekas tik grandiozs līdz šim nav īstenots, uzskatu, ka projekts ir pilnīgi reāls. Mums ir bijušas sarunas ar veselības ministru Gundaru Bērziņu. Saņemts mūsu ieceres mutisks atbalsts. Sarunas turpināsies tagad, kad projekta iecere saņemusi rajona pašvaldības atbalstu.

Nevēlas padoties

Preiļu rajona iedzīvotājiem jāsaprot reālā situācija medicīnā. No augšas neviens negarantēs, ka Preiļos mūžīgi mūžos būs slimnīca. Atrodamiem triju lielu slimnīcu ielokā – Daugavpils, Rēzekne, Jēkabpils. Tur ir reģionālās daudzprofilu slimnīcas ar plašām iespē-

jām, kas līdz šim saņēmušas ievērojami lielāku finansējumu savai attīstībai. Kaimiņi ir gatavi *paņemt* arī Preiļu rajona pacientus. Taču tas nenozīmē, ka mums būtu jānolaiž rokas un jāgaida, kad Preiļu slimnīca tiks slēgta, jo nespēj konkurēt. Bez tam pašlaik tiek īstenots jauna slimnīcas korpusa celtniecības projekts Ludzā. Talsos pilnīgi tukšā vietā gatavojas būvēt jaunu slimnīcu. Šie projekti mūs ir iedvesmojuši.

Svarīga ir arī vēl kāda cita lieta. Pēdējo reizi jauns speciālists pēc augstskolas beigšanas uz Preiļiem atnāca pirms 13 gadiem. Mūsu iecere dod pārliecību, ka augsti kvalificēti kadri pie mums nāks tikai tad, ja redzēs, ka te patiešām kaut kas notiek, ka Preiļos ir lielski apstākļi darbam.

Jāmaina arī iedzīvotāju viedoklis. Pagaidām slimnīca darbojas, te var saņemt medicīnisko palīdzību. Vai slimnieki pēc pieciem vai desmit gadiem gribēs nākt uz vietu, kas ir nesakārtota? Līdzšinējās pacientu prasības ir piezīmētas, taču tas nenozīmē, ka arī turpmāk tās paliks tādas pašas.

Valsts medicīniskās aprūpes turpmākajā attīstībā ir noteikusi piecus slimnīcu līmeņus – reģio-

nālās daudzprofilu slimnīcas, lokālās daudzprofilu slimnīcas, specializētās slimnīcas (onkoloģijas, tuberkulozes u.c.), pacientu ilgtermiņa uzturēšanās slimnīcas (paleatīvās aprūpes) un rehabilitācijas centri. Tikai pirmās divas medicīnas iestādes sabiedrības izpratnē būs slimnīcas, kur varēs saņemt palīdzību 24 stundas dienā.

Preiļos ir lokālā daudzprofilu slimnīca. Vai mēs spētu noturēt šajā plauktiņā bez iecerētajiem finansiālajiem ieguldījumiem? Uz šo jautājumu ir tikai viena atbilde – nē. Esmu pārliecināts, ka tieši tāpēc ir jādara viss, lai projekts tiktu īstenots, piesaistot valsts un Eiropas Savienības līdzekļus.

Lai gan pašlaik SIA «Preiļu slimnīca» valdes priekšsēdētājs Jura Urtāna izklāstītā ideja daudziem šķiet mazliet fantastiska, ir pamatotas cerības, ka to izdosies realizēt. 2007. gads būs laiks, kad tiks veikti visi projektēšanas darbi. Pilnīgi iespējams, ka nākamā gada nogalē varētu tikt ielikts pamatakmens jaunās slimnīcas būvlaukumā.

L. Kirillova

Kāpņu telpas remontē mājās, kurām nav parādu

To māju iedzīvotājiem, kuri uzkrājuši ires, ūdens piegādes un atkritumu maksājumu parādu, cerības uz kāpņu telpu remontu tuvākajā laikā ir veltīgas. Viņiem vispirms jānomaksā parādi. Tik kategorisku atbildi «Novadnieks» saņēma no SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» valdes priekšsēdētāja Aleksandra Jevdokimova. «Novadnieka» žurnālisti jautājumu par kāpņu telpu remontu uzdeva, izpildot vairāku Līvānu māju iedzīvotāju, tajā skaitā arī Daugavpils ielas 19. mājas iemītnieku lūgumu.

Komentējot šo situāciju, Aleksandrs Jevdokimovs stāstīja, ka uzņēmums daudzstāvu māju kāpņu telpu remontu uzsācis pirms pāris gadiem. Līdz tam to izskats neesot uzlabots visā māju pastāvēšanas vēsturē, kas dažādi labi skaitāms vairākos gadu desmitos. Šogad kāpņu telpas izremontētas sešos namos, sezona noslēgta novembra sākumā. Kopš 2003. gada šāds

remonts veikts 22 daudzdzīvokļu mājās. Uzskatu, ka tā ir godīga un principiāla atbilde, apgalvoja Aleksandrs Jevdokimovs, stāstot, ka parādnieku mājās remonts netiek veikts. Faktiski parādnieki ir visās mājās, taču katru mēnesi tiekot izrēķināts, cik liela šī parāda summa uz vienu kvadrātmetru ir katrā konkrētā mājā. Piemēram, vienā no šogad remontētajām mājām — Saules ielā 26 — parāds uz vienu dzīvojamās platības kvadrātmetru sastādījis tikai 68 santīmus. Daugavpils ielā 19 šī summa ir 1,95 lati, kopējais parāds šai mājai līdz šī gada 1. oktobrim 4237 lati. Līvānos ir arī tādas mājas, kurās parāds uz vienu kvadrātmetru sastāda 2,62 un pat 3,05 latu. Mājas parāds Lāčplēša ielā 15 ir 9959, Lāčplēša 25 – 8990 lati. Atsevišķu māju iedzīvotāji uzņēmumā griezušies pat ar iesniegumiem un iemītnieku parakstiem, bet arī tādos gadījumos remonts nenotiek. Cilvēkiem izskaidro situāciju,

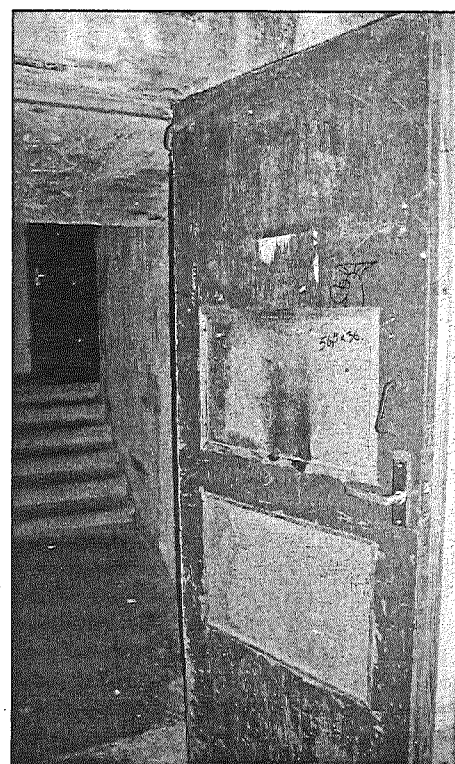
taču faktiski viena vai divu dzīvokļu neapziņu irnieku dēļ kaimiņi kļūst par ķīlniekiem. Visiem dzīvokļiem ir īpašnieki, un tas, ka daudzos logos nav aizkaru, nenozīmē, ka telpas palikušas bez saimniekiem, saka Aleksandrs Jevdokimovs, ka nav, kas maksā īri. Viņš atgādina, ka visiem jāatbild par koplietošanas telpām, un no dažu dzīvokļu īpašnieku godprātīgajiem maksājumiem neuzkrājas tik liela summa, lai tās pietiktu kāpņu telpu remontam.

Vienas kāpņu telpas remonts maksā apmēram 800 lati, skaidroja uzņēmuma vadītājs. Atsevišķos gadījumos, ja iedzīvotāji vēlas kvalitatīvākas un dārgākas krāsas, viņi var piemaksāt cenu starpību. Šāda līdzdalība dažās mājās jau piedzīvota.

L.Rancāne

● Atsevišķās Līvānu mājās kāpņu telpu izskats ir tāds, ka bail tajās spert soli tālāk par sliekšni.

Foto: A.Stejanovs

Ar sapni vieglāk dzīvot

Uz robežas starp pilsētas trokšņaino dzīves ritmu un lauku klusumu, tā varētu teikt par mājām, kuras ar nosaukumu «Dubnas viensēta» oficiāli atrodas Līvānu novada Turku pagastā, bet sasniedzamas pēc pavisam īsa brauciena, kad izdarīts pagrieziena no Līvānu galvenās ielas. Māju saimnieks ALBERTS ZALĀNS nevar izskaidrot, kā radies šāds nosaukums, jo viņš ēkas nopircis no iepriekšējā īpašnieka. Pēc tam uzcēlis jaunu māju. Tā viņš stāsta laikraksta «Novadnieks» žurnālistiem un bankas «Baltic Trust Bank» Līvānu filiāles direktorei Inārai Kalvānei. Šajās mājās esam ieradusies, lai Albertam Zalānam pasniegtu bankas norēķinu karti ar bankas dāvinātajiem 50 latiem tās kontā.

Alberts Zalāns priecājas, ka vismaz reizi dzīvē arī viņa kādā loterijā uzsmaidījis veiksmē. Rajona laikraksts mūsu mājās tiek abonēts kopš seniem laikiem, stāstīja Alberts. Viņa mīļākā lasāmviela gan esot romāni, tomēr nepieciešama informācija arī par reāliem notikumiem pašu rajonā un novadā. Tāpēc «Novadnieks» vienmēr tiekot gaidīts ar nepacietību, un jo sevišķi prieks, ja

● Novēlam jums būt labam mūsu klientam, mēs apsolām būt pretimnākoša banka, Albertam Zalānam pasniegto karti, teica «Baltic Trust Bank» Līvānu filiāles direktore Ināra Kalvāne. Foto: A.Stejanovs

kādā no tā lappusēm atrodama ziņa par pazīstamiem cilvēkiem, par bijušajiem darba biedriem, kaimiņiem, un ja šīs vēstis ir labas. Garajā mūžā daudz satikts, redzēts un piedzīvots. Daudz arī padarīts. Jaunības gados strādājis mežā, pēc tam laukopības brigādē. Dzīvesbiedre Zinaida fermā kopusi jaunos, Alberts piegādājis barību. Abiem kopā izdevies sasniegt augstus dzīvsvāra pieaugumus, par ko sieva saņēmusi apbalvojumus. Strādājis arī kaltē, vadījis automašīnu. Darbs kolhozā bijis smags,

bet arī atalgojums attiecīgs. Sakrājuši naudu automašīnai. Toreiz vajadzēja gadiem ilgi gaidīt rindā, lai autiņu nopirktu. Agrā jaunībā sapņoja par velosipēdu, gāju ogās, lai būtu nauda tā iegādei. Pēc dienesta armijā krāju naudu motociklam, vēlāk automašīnai. Tā visu dzīvi bijis kāds mērķis, uz ko tiekties, vieglāk dzīvot, ja ir sapnis, tagad saka Alberts. Atceroties paša bērnību, viņš piemin, ka saviem vecākiem bijuši 12 bērni. Savukārt vectēvam bijuši seši dēli un trīs meitas, un visi gājuši bojā kara gados.

L.Rancāne

Balvu tērēs «Novadnieka» abonēšanai

«Novadnieka» organizētajā loterijā «Baltic Trust Bank» maksājumu kartes ar 50 latiem kontā veiksmīgā saņēmēja arī LŪCIJA STANĶEVIČA no Līvāniem.

Kopā ar māsu Viktoriju viņa mīt nelielā koka namiņā Saules ielā. Pāri vecās ēkas jumtam zarus loka ābeles, kas arī šoruden saimniecei dāvājušas bagātīgu augļu ražu. Bankas Līvānu filiāles direktori Ināra Kalvāni un žurnālistus Lūcijas kundze sagaida smaidīga un mazliet samulsusi. Neesot cerējusi, ka dāvana pati nāksot mājās.

Pēc balvas pasniegšanas sasēstamies ap galdu un runājamies. Lūcijas kundzei stāstāmā ir bez gala, mūžā pieredzēts daudz, gan prieki, gan skumīgi brīži. Arī strādāts ir pāri spēkiem, tāpēc tagad nākas cīnīties ar kaulu sāpēm un dažādām slimībām. – Pēdējā laikā esmu pievērsusies tautas medicīnas līdzekļiem, — saka pensionāre un rāda uz palodzes sarindotos puķu podus, kur varenī sakupļojusi zelta stīga. – Pirms pāris gadiem biju saķērusi nelabu klepu. Vezumu zāļu no aptiekas atstiepu mājās, bet labuma nekāda. Krūtīs tāds pikstulis bija iemeties, ka bail. Bet tad nopirku grāmatu, kur par šī auga vērtību stāstīts un daudzas receptes nodrukātas. Sataisīju uzlējumu un sāku lietot ik dienas pa pāris ēdamkarotēm. Ticēt vai ne, bet ātri tiku no klepus vaļā un tagad turpinu lietot profilaksei. Ja locītavās sāpe iemetas vai mugurā kāda vaina, lieku kompreses un jūtos labāk.

Lai nu kā, bet pēc slimību samocītas sirmmāmiņas Lūcijas kundze neizskatās. Vēl jo vairāk tāpēc, ka pārlieku gausties nav vaļas. It īpaši vasarās, kad jārūšinās pa piemājas vadziņām, puķu

● — Lai jums visiem labi veicas, — «Baltic Trust Bank» Līvānu filiāles, «Novadnieka» redakcijas darbiniekiem un visiem lasītājiem novēl Lūcija Stanķeviča. Foto: A.Stejanovs

dobēm, jāiet uz atālāko dārzu, kur aug gan kartupeļi, gan kāposti, burkāni un bietītes. Ko jūs, man pašai nemaz tik daudz nevajag, pensionāre saka. Izaudzēto pārdodu, jo, neskatoties uz pensiju, lieks lats vienmēr noder. Ir kundzes, kas paņem gan sikos kartupelišus rukšus vai kazu barošanai, gan burkāniņus un pat pāri palikušās kāpostlāpas. Daļa dārzenu tiek atdota labiem cilvēkiem un kaimiņiem par velti. Taču ir arī tādi ļaudis, kurus Lūcijas kundze nekādi nevar saprast — kā var katru balvu dienu dzert un klimst apkārt, bet tajā pašā laikā dārziņš nezālēm aizaudzis.

Pie zemes darbiem Lūcija Stanķeviča pieradusi kopš bērnu dienām. Skumji, ka daudz kas no dzimtas puses ainām

Arī viņa tēvs. Otram vectēvam — septiņi dēli un divas meitas. Interesants ir stāsts par to, kā tēva vectēvs Rudzātu pagastā ticis pie zemes. Viņš nebija pakļāvis muižkunga gribai, kas par sodu līcis noskūt pusi galvas un pusi bārdas. Sencis šo apvainojumu necietis un noskuvis visu galvu. Aizbraucis uz Kurzemi, sapelnījis naudu. Kad atbraucis, gājis pie tā paša muižnieka pirkat zemi. Tas aizvedis viņu uz lielo mežu, iespraudis zemē mieti un līcis tur celt māju. Un tā spītīgais tēva vectēvs nolīdis lidumu, uzbūvējis māju un iekojis laukus. Alberts vēl atceras viņa skaisto namu.

Strādīgie dzīvesbiedri arī tagad nevar atteikties no zemnieku darbiem. Tēva un abu dēlu zemes gabali tiek apstrādāti kopīgi. Albertam pieder kombains, traktors un arī zirdziņš.

«Dubnas viensētā» dzīvo dzimtas trīs paaudzes — Alberts ar savu kundzi, dēla ģimene un mazbērni. Otra dēla ģimene apmetusies netālu, zvisotra kilometra attālumā. Abi dzīvesbiedri priecājas par dēliem un vedeklām, par mazbērniem, kuri mājās ienes daudz prieka.

L.Rancāne

PAŠVALDĪBĀS

Riebiņu novadā

■ ZINĀMI NOMAS TARIFI GALĒNU SPORTA ZĀLĒ. Izvērtējot saimniecisko un īpašuma lietu komitejas iesniegto lēmumprojektu, noteikti Galēnu sporta zāles telpu nomas tarifi.

Galēnu sporta zāle atklāta oktobra sākumā, šis nav pietiekami ilgs laika posms, lai varētu pamatot izanalizēt izdevumus un pēc tiem noteikt nomas tarifus. Talkā tika ņemta citu pašvaldību pieredze ne tikai Preiļu rajonā, bet arī Madonas rajona Ērgļos un Rēzeknes rajona Adamovā.

Deputāti noteica sporta zāles (ar dušām), treniņu zāles, galda spēļu zāles, saunas nomas tarifus, kā arī visa sporta kompleksa nomas tarifus. Cenā iekļauts arī pievienotās vērtības nodoklis. Patikama ziņa ir tā, ka visi novada iedzīvotāji sporta zālī un dušās divus vakarus nedēļā (no pulksten 18.00 līdz 23.00) varēs izmantot bez maksas.

Pašvaldības galvenajai grāmatvedei līdz nākamajai domei sēdei jānosaka maksas pakalpojumu iekasēšanas kārtība, bet ekonomistei jāizstrādā tarifs treniņu zāles un galda spēļu zāles mēneša abonementa iegādei.

■ NOVADĀ AKTĪVI BŪVĒJAS. Deputāti iepazinās ar informāciju, kas liecina, ka novada pagastu iedzīvotāji aktīvi būvē dažādus objektus. Piemēram, Galēnu pagastā nodota ekspluatācijā piena telpa, cūku kūts un šķūnis, Rušonas pagastā — dzīvojamā māja, saimniecības ēkas un pirts, bet vēl viena cūku kūts un piena dzesēšanas telpa nodota ekspluatācijā Sīļukalna pagastā.

■ PLĀNO ATJAUNOT AUTOPARKU. Nolemts, ka Riebiņu novada dome operatīvajā vai finanšu lizingā iegādāsies jaunu autotransportu, kas paredzēts astoņu pasažieru pārvadāšanai. Šāds lēmums bija nepieciešams tādēļ, ka pašvaldībai jāatjauno autoparks, bez tam novecojušais transportlīdzeklis nesen pārdots izolē. Iegūtie 770 latī, kā arī 2100 latī, kas ir kredīta atlikums autotransporta iegādei, tiks izlietoti pirmajai iemaksai.

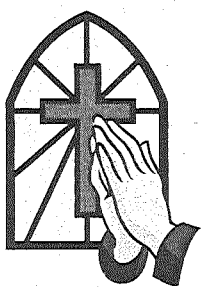
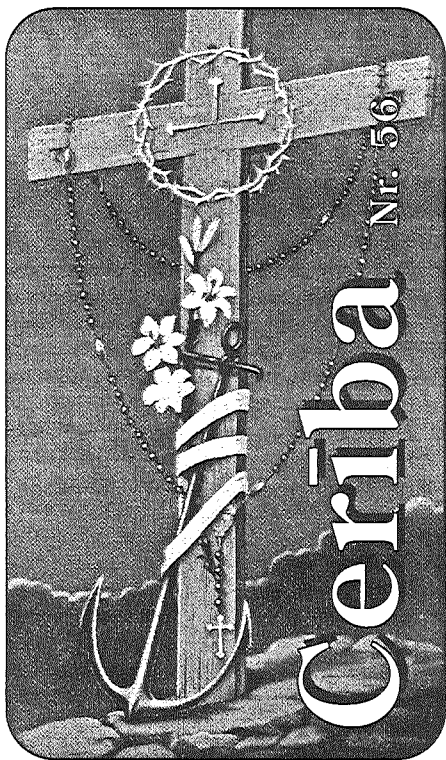
Aglonas pagastā

■ REMONTĒS BĒRNŪDĀRZU. Līdz gada nogalei Aglonas pirmsskolas bērnu izglītības iestādē gaidāmi lieli remontdarbi. Šī gada valsts budžeta grozījumos bērnu dārza vajadzībām piešķirti 30 000 latu. Investīcijas paredzētas logu nomainīšanai, jo līdzšinējie jau ir satrunējuši. Pagājušajā nedēļā par logu nomainīšanu jau noslēgts līgums, šim nolūkam tiks iztērēti 24 000 latu. Par atlikušo summu tiks sakārtota katlu māja.

■ GĀDĀS INVENTĀRU JAUNAJAI SPORTA HALLEI. Līdz nākamajai pirmdienai pašvaldība gaidīs pieteikumus no firmām, kas būtu gatavas piedāvāt sporta inventāru jaunuzbūvētās sporta halles vajadzībām. Kā «Novadniekam» pastāstīja pagasta padomes priekšsēdētājas vietniece Ingūna Bartkeviča, pašlaik sporta hallē ir aprīkoti laukumi volejbola spēlēm, florbolam un telpu futbolam. Tagad paredzēts iegādāties basketbola grozus gan zāles sānos, gan galos, pie tam, groziem jābūt paceļamiem. Nepieciešams arī elektroniskais tablo, kā arī apskaņošanas iekārta, lai varētu komentēt spēles un citas sacensības, kā arī sadalošais tīkls, kas vajadzības gadījumā dotu iespēju plašo telpu sadalīt divās mazākās zālēs. Finansējums visām šīm vajadzībām saņemts no valsts budžeta grozījumiem.

Kamēr sporta halle vēl nav pilnībā aprīkota, tās izmantošanas iespējas ir ierobežotas. Interesentu, kuri vēlētos rīkot plašas sacensības, ir daudz, tāpēc halle drīzumā tiks pilnībā noslogota. Pašlaik tur notiek sporta nodarbības Aglonas vidusskolas audzēkņiem, tiek rīkotas vietēja mēroga sacensības volejbolā, florbolā un telpu futbolā, zālē trenējas pašvaldības sportisti. Paredzams, ka jau janvārī sportot hallē varēs arī visi citi sportisku nodarbinātāji.

L.Kirilova

Lūgšana

Mūsu Tēvs, kas esi Mīlestība, mēs pateicamies Tev, ka esi mūs vēlējis radīt pēc sava attēla

un devis līdzekļus tādiem kļūt, piešķirot mums arvien vairāk atbildības.

Mēs lūdzam Tev, nepārstāj vairot mūsu spēkus, lai neapstājamies, lai vienmēr tuvojamies Tavai nebeidzamajai Būtībai.

Savā labvēlībā ļauj, lai Vissvētākā Jaunava Marija, nemitīgi paļaudamās uz Tevi, dāvā mums pilnīgu palīdzību, kas aizvedīs līdz mērķim – ļaus sasniegt Tevi.

Svētais Anselms no Kenterberijas

Neviens cits manu krustu nenesīs...

Legenda stāsta, ka cilvēks reiz gājis pie Dieva sūdzēties par sava krusta smagumu un lūdza piešķirt viņam citu – mazāku, vieglāku dzīves nastu.

Dievs uzskatījis cilvēku, parādījis viņam milzīgu krustu dārzu un ļāvis izvēlēties, kādu tam sirds kāro.

Cilvēks staigājis par šo dārzu vienu, divas, trīs dienas, līdz pavisam saguris un nolēmis doties prom. Atstājot krustu dārzu, pie pašiem vārtiem viņš paņēmis kādu krustiņu un nesis to Dievam atrādīt.

Dievs aplūkojis cilvēka atnesto krustu un sacījis: «Redzi nu, mīļais draugs, savu vien jau arī esi izvēlējis...»

26. novembris — Kristus Karaļa — siržu un dvēseļu Valdnieka — svētki

Kristus Karaļa svētkos mēs godinām Kristu kā savu siržu un dvēseļu Valdnieku.

Šos svētkus baznīcas dzīvē ieviesa pēc Pirmā pasaules kara Pāvests Pij XI, tas bija 1929. gadā. Viņš redzēja kara šausmas un ciešanas. Lai tās neatkārtotos, atvēlēja cilvēci Kristum kā Karalim.

Tam par pamatu ņemts Vecās Derības svētajos Rakstos minētais — pravieši gaidīja Mesiju kā Valdnieku un Karali. Pravietis Izaja saka: «Uz Viņa pleciem guļ valdīšana. Viņš ieņems Dāvida troni un turpinās valdīšanu.» (Iz.9) Vai arī pravietis Zahārijs saka: «Priecājies no sirds, Sianas meita! Gavilē, Jeruzalemes meita! Redzi, tavs Kēniņš nāk pie tevis.» (Zah.9,9) Vēl pravietis Mihāss saka: «Betīeme Efratā, kas tu esi nolikta necilā vietā starp tūkstošiem Jūdas pilsētu, no tevis nāks tas, kam jābūt par valdnieku Izraēli, un kura izcelsme meklējama sensenajos laikos, mūžības pirmslaikos.» (Mih.5,1)

Katru dienu visi ticīgi lūdzas, Kristus iemācīto lūgšanu sakot: «Lai nāk Tava valstība, Tavs prāts, lai notiek kā debesīs tā arī virs zemes.» Šeit cilvēki lūdz Kristus valstību un lai Kristus valdītu ne tikai debesīs, ne tikai pēc nāves, bet arī šajā pasaulē. Tāpat Kristus ir uzskatāms par Valdnieku, par Karali ne tikai mūsdienās, bet tā bija no Kristus Baznīcas dibināšanas sākuma. Mūsu laikos rodas nepieciešamība ticīgajiem skaidrot, norādīt, ka Kristus ir pasaules Karalis, jo cilvēki, kaut arī skaita «Tēvs mūsu», ne vienmēr pareizi izprot vārdus — lai nāk Tava valstība.

Dievs cilvēku ir pagodinājis, dodams brīvu gribu, lai tas nepiespiesti paklausītu Dievam un būtu Viņam draugs, bet nevis vergs. Tomēr ne vienmēr cilvēks vēlas klausīt Dievam un novērsas no Viņa. Tā ir cilvēka brīvības gribas nelaime, ka bieži pakļaujas jaunā gara iespaidam.

Cilvēks zaudē paradīzi un, lai nopelnītu maizi, tam jāstrādā, jācieš, jānomirst un, var gadīties, ka netiek debesīs. Ļaunā gara iespaids uz cilvēka dzīvi ir tik liels, ka pats Kristus atnācis nosauc viņu par šīs pasaules lielkungu. Bet šī lielkunga valdīšana beidzas caur Jēzus Kristus atnākšanu uz zemes. «Un es,» saka Kristus, «kad būšu pacelts augšā, visus pievilksu pie sevis.» Kristus krusta upuris nocēla grēka lāstu un izglāba cilvēci no ļaunā gara varas. Tā Kristus ne tikai kā Dieva Dēls, bet arī kā mūsu Atpestītājs ir mūsu Karalis.

Maldīgi būtu domāt, ka Kristus valstība iesāksies, cilvēkam nomirstot un nonākot debesīs. Nē, tā iesākas jau šajā zemē. Pēc tam, kad cilvēks ir nokristīts un viņam ir piešķirtas visas atpestīšanas žēlastības, viņš šķaitās par Kristus valstības pavalstnieku.

Cilvēks iegūst visas atpestīšanas privilēģijas, bet viņam jāpilda Kristus valsts likumi. Mēs sakām — «Tavs prāts lai notiek», un dzīvot pēc Kristus prāta ir katra Viņa valsts locekļa pienākums.

Vajadzīgs visu dzīvi veidot pēc Kristus mācības. Pats Pestītājs norāda tos, kuri, atnākuši baznīcā, sauc — Kungs, Kungs —, bet, atgriezušies mājās, ienīst tuvākos un dzīvo kā pagāni.

Kristus Karaļa svētki mums atgādina, lai mēs visā savā dzīvē ne tikai svētdienās un svētku dienās, bet arī darbdienu pildītu Kristus likumu. Šie svētki mūs māca, ka Kristus gribai jābūt augstākai mūsu Valdnieka gribai — ģimenē, darbā, ar draugiem, ienaidniekiem, ar svešiem un pazīstamiem. Mums jāzina, ka šis valdnieks, Kristus — Karalis, zina un redz visas mūsu domas un darbus. Nekādi sasniegumi, mērķi, kaut visaugstākie, nedrīkst būt

pretrunā ar Dieva likumiem. Dievs visus ir radījis, visus cilvēkus ar savām asinīm atpestījis, tāpēc neviens nedrīkst neklausīt Karali — Kristu.

Ir cilvēki, kuri saka, ka tikai atsevišķās dzīves dienās nepaklausa Dievam. Citi, ka ticība ir tīra dvēseles prasība, un lietas, kas nav saistītas ar dvēseli, nepieder ne Dievam, ne Baznīcai. Tā ir rupja kļūda, tā ir atšķelšanās no Kristus valstības. Atņem cilvēka miesai dvēseli un viņš būs miris. Drīz parādīsies tādas jaunās dzīves augļi.

Kristus Karaļa svētki lai nemītiģi atgādina cilvēkiem par neatņemamām Kristus valdnieka tiesībām. Kristum vienmēr vairāk un vairāk jāvalda: cilvēka garā ar ticību, gribā ar paklausīgu padošanos Dieva un Baznīcas bauslībām, sirdī ar mīlestību un arī miesā, kurai jābūt par svētu Dieva baznīcu.

Kristus valda! Tā ir tikpat veca patiesība, cik veca ir cilvēce un pasaule. Par to jau runā Vecās Derības svētajos Rakstos, kur karaļu Karali nosauc par Mesiju. Un dievišķais psalmists Dāvids par Kristus Kungu saka: «Viņš valda no jūras līdz jūrai, no Eifratas upes līdz pat zemes galiem.» (Ps.71) Un tālāk pravietis Daniels saka: «Viņam tika piešķirta vara, godība un valdīšana, tā kā viņam pakļāvās visas tautas, tautības valodu vienības; viņa vara ir mūžīga, viņa kēniņa val-

sti neviens nekad nevar iznīcināt.» (Dan.4,14)

Arī Jaunās Derības svētajos Rakstos mēs redzam Kristus Kungu kā patiesu visas pasaules Karali. Ercenģelis Gabriēls, pasludinādams Jaunavai Marijai lielo iemiesošanās noslēpumu, saka: «Tu dzemdēsi Dēlu un nosauksi Viņu vārdā Jēzus. Tas būs liels un Viņu sauks par Vissvētākā Dēlu, un Dievs Kungs dos Viņa tēva Dāvida troni. Un Viņš valdīs pār Jēkaba namu mūžīgi un Viņa valstībai nebūs gala.» (Lk.1, 31-32)

Evanģēlijs stāsta par Pilāta un Jēzus sarunu vistragiskākajā brīdī. Pilāts jautā: «Vai Tu esi jūdu kēniņš?» Kristus atbild: «Vai tu to saki no sevis vai citi par mani ir stāstījuši? Man valstība nav no šīs pasaules. Ja mana valstība būtu no šīs pasaules, mani sulaiņi cīnītos par to, lai es nekristu jūdu rokās. Bet nu mana valstība nav no šejienes.» Tad Pilāts viņam sacīja: «Tātad, tu tomēr esi kēniņš?» Jēzus atbildēja: «Tu pareizi saki, es esmu kēniņš. Tāpēc es esmu dzimis un pasaulē nācis, lai apliecinātu patiesību. Ikviens, kas ir no patiesības, dzird manu balsi.» (J.18, 33-37)

Tāpēc Jēzus Kristus ir ne tikai mūsu Pestītājs, bet arī mūsu Karalis, soģis un likumdevējs. Visi gaismas stari, kas Baznīcas gada laikā apmirdz Kunga svētkus, šodien apvienojas un rāda Kristus starojošo Karaliskumu.

Viņa valstība nav no šīs pasaules, tā ir patiesības un dzīvības, svētuma un taisnības, mīlestības un miera valstība. Lūgsimies, lai tā arvien vairāk izplatītos zemes virsū.

Kristus lai valda pār mums un visus cilvēkus sirdīm!
Priesteris V.Bēķis

Bībeles teicieni mūsdienų skatījumā

Aprēcības akmens, piedauzības akmens

Piedauzības akmens — iemesls strīdiem un apvainojumiem. Svētais Pāvils vēstulē romiešiem skaidro, ka viņi neticēja Jēzum Kristum kā Mesijai un Dieva dēlam. «Ja tu ar savu muti apliecināsi Jēzu par Kungu un savā sirdī ticēsi, ka Dievs viņu uzmodinājis no miroņiem, tu tiksi izglābts.» (Rom.10:9) Izraēlieši steidzās pie Jēzus nevis tāpēc, lai tiktu atpestīti, bet gan Viņa darbu dēļ.

«Tad Viņš būs svētums, un tai pašā laikā Viņš būs par aprēcības akmeni un par piedauzības klinti abiem Izraēla namiem, par valgu un par slazdu Jeruzalemes iedzīvotājiem.» (Is. 8:14)

Par to atgādināja arī sirmgalvis Simeons, kad Jeruzalemes svētnīcā turēja uz savām rokām Bērnu Jēzu: «Redzi, Viņš ir likts par krišanu un augšāmcelšanos daudz ļaudīm Izraēlā un par zīmi, kam runā preti.» (Lk.2:34)

Jēzus savu žēlsirdīgo nostāju pret grēciniekiem pielīdzināja pašam Dieva attiecībai pret tiem. «Man patīk žēlastība un ne upuris. Jo es neesmu nācis aicināt taisnos, bet grēciniekus.» (Mt.9:13) Pestītājs gāja pat tik tālu, ka, ēdot pie viena galda ar grēciniekiem, lika saprast, ka atļauj tiem dalīties ar Viņu mesianiskajā mielastā. Taču īpaši smagas izvēles priekšā Jēzus Izraēļa tautas garīgos vadītājus nostādīja tieši grēku piedošanas jautājumā. Viņi lielās izbailes jautāja: «Kas cits var grēkus piedot kā vienīgi Dievs?» (Mk.2:7) Arī mūsdienās daudziem Jēzus ir gan klupšanas akmens, gan augšāmcelšanās cerība.

Kā vilki avju ādās

Par plēsīgiem vilkiem mēdz dēvēt ļaunus, divkosīgus un liekulīgus cilvēkus. Jēzus mūs nopietni brīdina: «Sargāties no viltus praviešiem, kas pie mums nāk avju drēbēs, bet no iekšpuses tie ir plēsīgi vilki.» (Mt. 7:15)

Liekulība un meli bija pazīstami jau kopš

cilvēces sākumiem. Šie grēki ir iedzimtā grēka sekas. Liekulību un melus cilvēki izmanto paši neapzinoties, ka atrodas to iespaidā.

Skaudībā Svētais Augustīns saskatīja «velnišķīgo grēku šī vārda pilnā nozīmē». Skaudība rada naidu, aprunāšanu, apmelošanu, prieku par tuvākā nelaimi un neapmierinātību ar viņa labklājību.

Patiesīgums ir ļoti dārga manta. Patiesīgums mums piešķir iekšēju dižcilību, rada drošību un uzticību cilvēku attiecībās. Dievs pats ir bezgalīgā patiesība, tāpēc Viņš no mums prasa, lai arī mēs būtu patiesīgi.

Nekad nedrīkst melot, lai izdarītu kādam pakalpojumu («dienesta meli») vai izkultos no nepatīkšanām («vajadzības meli»). Arī melot «pa jokam» ir grēks, jo citi to var nesaprast kā joku. Kas melo kādā svarīgā lietā, vai arī zinādams, ka viņa meli nodarīs lielu ļaunumu, tas nāvīgi grēko.

Sagatavoja priesteris A.Budžis

8. decembris – Vissvētākās Jaunavas Marijas Bezvainīgās Ieņemšanas svētki

1854. gada 8. decembrī pāvests Pij IX izsludināja dogmu par Jaunavas Marijas Bezvainīgo Ieņemšanu, tas ir, par patiesību, kam ticīgajiem jātic.

Dogmā teikts: «Svētās un nedalāmās Trīsvienības godam un Jēzus Mātes slavai, katoļu ticības paaugstināšanai un kristīgās reliģijas izcilībai mēs, izmantodami mūsu Kunga Jēzus un svētā apustuļa Pētera dotās varas un mūsu pašu pilnvaru, nolēmām paziņot un pasludināt, ka Vissvētākā Jaunava Marija no paša sākuma – ieņemšanas, pateicoties sevišķai Visvarenā Dieva Viņai piešķirtajai žēlastībai, un skatot cilvēces Pestītāja Jēzus Kristus sevišķus nopelnus, Viņa bija brīva no katra iedzimtā grēka traipa. Šī patiesība Dieva pasludināta un tādēļ tā ir ticīgo stipra un pastāvīga ticības patiesība.»

Kas tad pamudināja pāvestu izsludināt šo dogmu? Kādā vētraiņā vakarā 1849. gadā pāvests Pij IX stāvēja Gaetas ostā. Viņš bija pirms dažām dienām izraidīts no Romas. Rūpju pilns viņš skumīgi raudzījās nemierīgajā jūras vilņošanā un viņa acīs mirdzēja asaras. Viņš garā skatīja to vētraiņu vakaru, kad svētais Pēteris Apustuļis brauca pāri Genezaretē. Ezeram un vilņi mētāja viņa laivu. Te pāvestu uzrunāja vecs kardināls Lambrhini, kas stāvēja blakus pāvestam: «Lai ārstētu pasaules ievainojumus, būtu ļoti vērtīgi, ka jūs pasludinātu Jaunavas Marijas Bezvainīgās Ieņemšanas dogmu. Tāds spriedums tautām atnesis apziņu pārdabiskām lietām un vecis gara izklēdētos un naturālistiskā kļūstos uz Kristus ceļu.» Pēc pieciem gadiem pāvests to tiešām

istenoja, izsludinādams šo dogmu. Pēc četriem gadiem Lurdas parādībās Jaunava Marija šo dogmu apstiprināja, teikdama: «Es esmu Bezvainīgā Ieņemšana.»

Mūsu ticības patiesību pamatojums ir Svētie Raksti. Erceņģelis Gabriēls, kas sludināja Dieva Dēla cilvēktapšanas noslēpumu, jaunu Mariju uzrunā: «Esi sveicināta, žēlastības pilna, Kungs ir ar Tevi!» (Lk.1,28) Ja Jaunava Marija būtu dzimusi ar iedzimto grēku, tad erceņģelis nebūtu varējis saukt viņu par žēlastības pilnu, jo grēks un žēlastība ir nesavienojami jēdzieni. Žēlastības pilns ir tas, kas ir brīvs no katra grēka – gan iedzimtā, gan padarītā.

Tridentēncils (1545 – 1563), skaidri nosakot mācību par iedzimto grēku, ir svinīgi paskaidrojis: «Runājot par iedzimto grēku, nav mūsu nodoms attiecināt šo lēmumu uz Bezvainīgo Jaunavu Mariju, Dieva Dzemdētāju.» «Kā vienpiedzimušajam Dieva Dēlam tēvs bija Dievs, kuram serafimu koris dzied: Svēts, Svēts, Svēts, tā Viņam, virs zemes dzīvojot, vajadzēja būt Mātei, kam nekad nav bijis atņemts svētuma daiļums,» minēts šo svētku izsludināšanas bullā. Svētais Hieronims rakstīja: «Svētā Jaunava Marija nekad nebija grēka tumsā, bet gan vienmēr žēlastības gaismā.»

Mums, cilvēkiem, nav tāds žēlastības stāvoklis kā Jaunavai Marijai, jo mēs visi dzimstam ar iedzimto grēku, jo «cilvēka sirdsprāts ir ļauns no mazām dienām».

(Moz.8,21) Mēs visi manām piedzimtā grēka sekas, kā, piemēram, lepnība, skopums, nešķīstība, skaudība, dusmas, nesātība un

slinkums. Tās ir galvenās kļūdas, tieksmes un iegribas. Mūsos arī mūžīgi cīnās labais ar ļauno, patiesība ar maldīšanos un droša pārliecība ar šaubām. Kur nu vēl visas dzīves izpratne, novērtēšana un praktiskā rīcība.

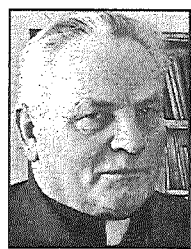
Norvēģijā Oslo Medicīnas fakultātē diskutēja par to, kas ir derīgāks: atturēšanās no nesavaldīgas dzimumtieksmju apmierināšanas vai to pārvarēšana? Secinājums bija šāds: «Mēs nezinām slimību vai pagurumu, kura gadījumos kāds varētu iedrošināties teikt, ka tā cēlonis ir pilnīga, tīra un tikumiska dzīve. Dzīve to pierāda. Katram ārstam, psihiatram labi zināms, ka spihiskās slimības ir tiešā sakarā ar dzimumdzīves izlaidību, ar dažādiem seksuāliem izkropļojumiem. Jaunības periodā līdz 20 vai 23 gadiem dzimuma izlaidība apdraud gan veselību, gan skaistumu, gan radošās spējas.»

Nav tāda motīva, kas attaisnotu dzimumizlaidību. Ģimenes dibināšanai, bērnu audzināšanai ir nepieciešami garīgi un fiziski nobrieduši cilvēki. Krievu ārsts Sļetovs saka: «Nav citas mācības, kas nodarītu tik lielu ļaunumu, kā mācība par atturības kaitīgumu. Dažu domas par atturēšanās kaitīgumu ir subjektīvas, kas grib iegūt plašu populismu un medicīnas sankciju – attaisnojumu netikumiskai dzīvei.»

Zīmīgs ir filozofes un rakstnieces Zentas Mauriņas vērtējums par mums: «Svarīgi ir, lai katrs veiktu to uzdevumu, kuram ir radīts. Bet mūsu laikmeta nelaime ir, ka seksualitāte stājas garīgās dzīves vietā!» Tā jau ir garīgā krīze, par ko

raksturīgi izteicies tēvs Mateo: «Marija, Jūras Zvaigzne, uzklausi mūsu lūgšanas un nāc mums palīgā! Glāb savu Dēla Jēzus Baznīcu, kura ir apdraudēta savā pamatā, jo Nazarete, tas ir, kristīgā ģimene satricināta un kroplota. Dieva Māte, mēs Tevi lūdzam Dieva vārdā, nāc mūs glābt! Ģimenes drīz vien pietrūks ne tikai dievišķās dzīves, bet arī pati dzīve pazudīs tādēļ, ka daudzas mātes un tēvi neprot kristīgi dzīvot. Ak, jaunatne, kurai jābūt par nākotnes ziedu... To jau vairs nevar uzskatīt par jaunatni, jo elles vēji to samaitāja, jo tā neprata sevi pasargāt... Un jāsaprot, liela daļa zaudēja miesas veselību un dvēseles šķīstību. Te ir istā nozīmē cilvēces garīgā krīze. Un mazie bērni, erceņģeļu draugi, kas dzīvo un aug tik ļaun cilvēku vidū, dzird tikai jaunus runas, redz lietas, kuras viņi nedrīkstētu skatīties... Tie vairs nav tie bērni, kurus Kristus ievēlēja redzēt nākam pie sevis. Dieva Māte, mēs Tevi lūdzam, nāc mūs glābt! Jo vairāk cilvēce iet kultūrā uz priekšu, bet paralēli neiet uz priekšu savā garīgajā attīstībā, tad ātriem soļiem tuvojas nenovēršamais garīgais bankrots. Jāliek no jauna par pamatu savai dzīvei Evaņģēlijs.»

«Beidzot, brāļi, ievērojiet visu to, kas ir īsts, kas cienīgs, kas taisnīgs, kas svēts, kas piemīlīgs, kas slavējams, kas tikumisks, kas teicams.» (F.8. 4,8)

Dekāns P. Vilcāns

Advents — laiks, kad uzvarēt vienaldzību un lepnību

Šogad 3. decembrī iesākas Advents un līdz ar to jauns liturģiskais gads. Baznīca atkal mūs aicina pārdomāt par Jēzus Kristus mūžīgo noslēpumu. No brīža, kad Dievs kļuva cilvēks un iegāja laikā un telpā, — laiks ieguva jēgu un virzienu: visa pasaule un kosmos, Dieva radīts un atpestīts, tiecās uz savu piepildījumu Kristū.

Vārds Advents nozīmē *atnākt, tuvoties*. Baznīcas tēvi atzīst trīs Kristus – trīs Dieva atnākšanas: Viņš atnāca Jēzus personā; turpinā nākt Baznīcas sakramentos un Dieva Vārdā; Viņš arī atnāks godībā laiku beigās. Bet Advents ir arī mūsu tuvošanās Dievam. Kā cilvēks nonāk pie Dieva? Daži teiktu: caur nāvi. Taču nē, — mēs nākam pie Dieva nevis tikai nāves brīdī, bet visa mūža garumā. Vīsa mūsu dzīve ir advents, ilgošanās un tuvošanās Dievam. Tāpēc ik gadu Dievs dāvā mums Adventu, šo žēlastību laiku, kurā varam pārdomāt savu dzīvi, tuvoties Dievam un no sirds atgriezties.

Mēs dzīvojam dinamiskas attīstības laikmetā, kas no mums prasa iekšēju gudrību un garīgu vērtību atpazīšanas dāvanu. Jo ne visi mūsdienu civilizācijas piedāvājumi kalpo cilvēka labumam, kā arī viņa garīguma izaugsmei. Aizrašanās ar mūsdienu informātikas un tehnikas sasniegumiem — īpaši jauniešu vidū —

nereti mazina interesi par dzīves būtību un jēgu; mazina vēlēšanos meklēt Dievu kā vienīgo Patiesību un Mīlestību, kā arī veidot mīlestības un draudzības attiecības ar līdzcilvēkiem. Tas rada nemieru un bailes par nākotni. Patiesībā, mēs labi apzināties, ka laimi un drošību nevar izveidot, balstoties vienīgi uz materiālajām lietām. Jo mūsu laime nav atkarīga no bagātības, slavas, pat ne no zināšanām vai veselības, bet gan vienīgi no pārliecības, ka Dievs mūs mīl.

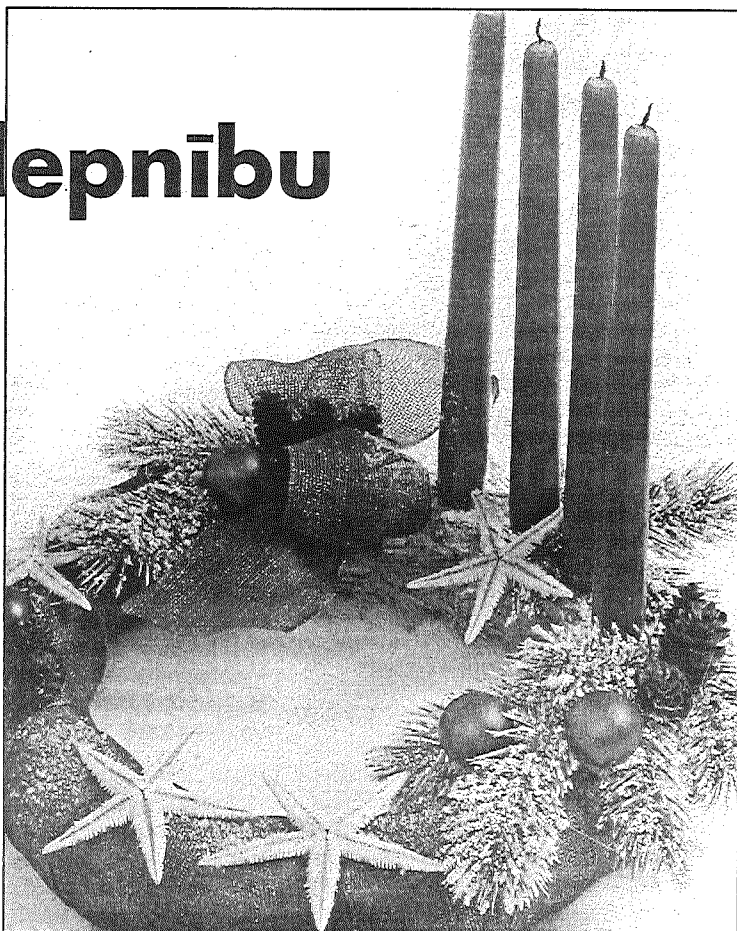
Adventa laikā Baznīca mūs aicina kaut nedaudz apstāties, atmet savas rūpes, atlikt darbus un uz brīdi atpūsties Dievā! Svētais Anzelms saka: «Iej savas sirds iekšienē, atslēdzies no visa, kas nav Dievs un kas nenāk no Viņa. Aizdari ieeju sevi un meklē tur Viņu pašu. Un tagad, mana sirds, uzrunā Dievu un saki: Kungs, es meklēju Tavu vaigu. Mans Dievs, māci tagad manu sirdi, kur un kā meklēt Tevi, kur un kā Tevi atrast.»

Atbilde ir: Svētajos Rakstos. Jo Dievs savu gribu ir atklājis Svētajos Rakstos, kas izgaismo mūsu dzīves ceļu. Bet Kristus nāk pie mums, lai katram dotu gaismu, vajag tikai prast to pieņemt.

«Esiet nomodā, jo jūs nezināt, kurā dienā jūsu Kungs atnāks» (Mt 24, 42), saka Jēzus. Šis aicinājums «būt nomodā» attiecas ne tikai uz sagatavošanās laiku pirms Kristus Dzimšanas svētkiem, bet arī uz sagatavošanos Kristus otrreizējai atnākšanai godībā laiku beigās. Jo Viņš ir visas pasaules un katra cilvēka Pestītājs. Ja mēs nedzīvotu šajā kristīgajā cerībā, tad mūsu dzīve patiesi būtu virzīta tikai uz iznīcību.

Lai varētu «izturēt līdz galam» un nepadoties, vajag ticēt. Tikai caur ticību Kristus var ienākt mūsu dzīvē, atbrīvojot no bailēm un iecelt mīlestības gaismā. Cilvēka sirds vienmēr ilgojas pēc stipra un droša pamata. Jēzus Kristus ir klints, mūsu draugs un brālis, kas mūs paņem aiz rokas un vada līdz pat Tēva mājām. Mums Viņam jāuzticās un jāļauj sevi vadīt, jo Viņš labi zina mums vajadzīgo ceļu.

Advents mums vēstī, ka Dievs ir tuvu, ļoti tuvu un ka Viņu var satikt. Tāpēc, aizdedzinot Adventa

vainagā pirmo sveci, lūgšim Dievu, lai Viņš palīdz mums labi izdzīvot Adventa laiku. Neļausim steigri un bažām ņemt virsroku, Tas, kur mēs gaidām, zina, pie kā Viņš nāk un kāpēc Viņš nāk. Kristus mums palīdzēs uzvarēt vienaldzību un lepnību, un tad mēs mierīgi, Viņa gaismas apskaidroti, ti-

rām sirdīm varēsim iet pie Bētleme silītes sveikt Bērniņu Jēzu.

A.Ševels, MIC priesteris

DVĒSELE SAIRST GRĒKĀ KĀ DRĀNA KODĪGĀ SĀRMĀ.

Svētku diena cilvēkiem ar īpašām vajadzībām

Uz Starptautiskās invalīdu dienas atzīmēšanu Preiļu novada kultūras centrā pulcējās 150 cilvēki ar īpašām vajadzībām. Kā informēja Preiļu novada invalīdu biedrības vadītāja INĀRA PRUDĀNE, tik plaša mēroga pasākums, uz kuru aicināti ciemiņi no visām sava rajona pašvaldībām, kā arī no Dagdas, sarīkots pirmo reizi.

Cienasts svētku galdā bija sarūpēts par rajona padomes un Preiļu novada domes, kā arī Hansabankas atvēlētajiem līdzekļiem. Kultūras centra zālē valdīja ista svētku gaisotne, ko radīja skaisti klātie galdi, ziedu kārtējumi, sveces, svētku tērpi. Invalīdus ar koncertu iepriecināja Preiļu senioru dziesmu ansamblis, deju kolektīvs «Brūklenīte», dejotājas no Rožkalniem, Preiļu bērnu un mūzikas skolas audzēkņi, Jānis Zieds-Ziedīns. Zāles priekšstelpā bija aplūkojami smalki tamborējumi, adījumi, dekorēti stikla trauki – invalīdu roku darinājumi. Svētku organizēšanā iesaistījās arī Preiļu novada sociālā dienesta dienas centrs.

Vērojot, ar kādu biklumu šie cilvēki kāpa pāri kultūras nama sliekšnim un kā pamazām viņu sejās atplauka svētku gaisums, iejūtots mājīgajā atmosfērā, bija noprotams, ka šādas tikšanās, lai izrautos no nomācošās ikdienas, vajadzīgas vairāk. «Novadnieks» izmantoja izdevību apru-

● Preiļu invalīdu biedrības organizētie svētki bija kupli apmeklēti, un tā bija iespēja vismaz uz brīdi piemirst raīžu pilno ikdienu.

nāties ar svētku viesiem un paaugstināt, kas invalīdiem ikdienā rada vairāk raīžu.

Jersikas pagasta invalīdu grupiņu uz svētkiem pavadīja padomes priekšsēdētāja Maija Spūle. «Novadniekam» viņa teica:

— No pagasta uz svētkiem atbrauca pieci cilvēki ar īpašām vajadzībām, vairāk brauktgribētāju nebija. Protams, invalīdu pie mums ir vairāk, bet ne visi sadūšojas doties ārpus mājas. Daži ir aktīvāki, citi pasīvi. Dienmēl arī transporta līdzeklis – mikroautobuss ar septiņām vietām – nav īsti piemērots tādu cilvēku veša-

nai, kam pārvietošanās ir apgrūtināta.

Maija Spūle atzina, ka joprojām problēmas rada mazās iespējas invalīdu nodarbināšanai. Reģistrējusies septiņi invalīdi bezdarbnieki. Kaut arī pagasts iesaistās invalīdu nodarbinātības projektos, subsidētās darba vietas pieejamas tikai dažiem invalīdiem. Ir redzams, ka šie cilvēki izmaiņūšies, kļuvuši garā stiprāki, cik pozitīvas pārmaiņas viņu dzīvē nesusi iespēja strādāt, teica priekšsēdētāja, tāpēc kopumā vajadzētu daudz vairāk līdzīgu projektu. Agrākos laikos bija arī tā,

ka invalīdi apguva un veica dažādus darbus sadzīves pakalpojumu jomā, piemēram, strādāja par kurpniekmeistariem. Arī tagad, piemēram, Jersikā pieprasījums pēc šāda pakalpojuma būtu liels, diemžēl, tāpat kā citās sabiedrības grupās, daļa no invalīdiem pārmerīgi lieto alkoholu, atzina Maija Spūle.

Kā otra problēma, kas pašvaldībās kavē sociālajiem dienestiem vairāk strādāt ar invalīdiem, ir tas, ka attiecīgās institūcijas nesniedz ziņas par invalīdiem. Ja cilvēks ar īpašām vajadzībām pats negriežas pagasta padomē, tad par to, ka viņam veselības stāvokļa dēļ ir radušās kādas problēmas, pašvaldība nemaz nezina.

Dagdas invalīdu biedrības «Nema» Māriete Zariņa:

— Mūsu biedrība ir ļoti jauna, reģistrēta tikai pirms diviem mēnešiem. Uz Preiļiem devāmies apgūt pieredzi, priecājamies par ielūgumu, jo šādā pasākumā esam pirmo reizi. Drīzumā preliešus aicināsim pie sevis. Dagdas invalīdu biedrība rīko dažādus kursus, tiekamies ar psihologiem, apgūstam jaunas iemaņas. Vairāk strādājam ar jauniešiem, invalīdiem kopš dzimšanas. Mūsu biedrībā iesaistījusies 34 gadus vecs cilvēks, kurš 30 gadus nebija izgājis no mājas. Prieks, ka ar mūsu palīdzību viņš pamazām adaptējas sabiedrībā.

Klaudija Kuzņecova no Riebiņu novada:

— No Riebiņiem esam vairāki

invalīdi. Mūs organizēja sociālā darbiniece, sagādāja autobusu. Šādi pasākumi, kuros invalīdiem tiek sniegta informācija par dažādiem jautājumiem, kā arī iespēja atpūsties, ļoti vajadzīgi. Ļoti žēl, ka pie mums nav invalīdu biedrības. Esmu centusies organizēt, bet atbalsta daži tuvāk dzīvojošie cilvēki. Pārējie ir pasīvi. Domāju, ka, apvienojoties organizācijā, invalīdi var iegūt lielāku atbalstu, vairāk aizstāvēt savas tiesības, iesaistīties projektos. Invalīdiem klājas ļoti smagi, pensija maza, bet no tās jāsedz komunālie maksājumi, jāpērk medikamenti, pārtika. Darbaspējīgajiem invalīdiem nav iespēju strādāt. Slikta veselības stāvokļa dēļ es tiku atbrīvota no darba, jo reizēm pie manis nācās izsaukt ātro palīdzību. Protams, oficiāli tas bija pamatots kā štatu samazināšana. Tā jau 15 gadus esmu bezdarbniece.

Savukārt Jānis Kalvāns no Rušonas un vēl divas viņa līdzbraucējas pauda sarūgtinājumu, ka nez kur «pačībējis» solītais transportlīdzeklis un rezultātā nācies meklēt personīgo automobili, kurā vieta tikai trijiem. Tāpēc daži uz svētkiem netikuši. Rušonieši stāstīja, ka pirms nedēļas izveidojuši invalīdu biedrību, ko vada Elita Sparāne, un viņiem esot daudz ideju. Arī Rušonā invalīdiem nav darba, subsidētās darbavietas lielākoties organizētas zemnieku saimniecībās, bet cilvēki ar īpašām vajadzībām nespēj veikt fiziski smagus darbus.

Muzeji paplašina skolēnu zināšanas

«Latviešu kultūras muzejs» un «Krievu kultūras muzejs», — pie durvīm piestiprinātas plāksnītes ar šādiem uzrakstiem Livānu 2. vidusskolā vēsta, ka šīs mācību iestādes audzēkņiem ir radītas iespējas iegūt plašas zināšanas par Latvijā dzīvojošo tautu kultūru.

Abus muzejus pārzina krievu valodas skolotāja Valentīna Ivanova, kas ar patiesu interesi veidojusi ekspozīcijas, papildina tās, apkopojusi bagātīgu informāciju par izliktajiem eksponātiem un prot par tiem aizraujoši stāstīt. Muzeji izveidoti ar mērķi, lai Latvijā dzīvojošos krievu tautības bērņus iepazīstinātu ar to, kas raksturīgs viņu nācijai, kā gadsimtos veidojusies krievu kultūra, kāda ir tās mijiedarbība ar pamatnācijas kultūru. Tautas māksla vienmēr izstaro domu un darbu tīrību, pozitīvu enerģiju, ar kādu šie priekšmeti veidoti, saka skolotāja, un tie vienmēr bērņos modina gaišas jūtas.

Abu muzeju ekspozīcijas veidotas no skolēnu atnestām lietām, kas izsenis glabājušās viņu ģimenēs. Pat pašiem jaunākajiem priekšmetiem ir jau vismaz 70 gadi. Kad lietas tika savāktas, izrādījies, ka katrai no tām ir savs stāsts par tās vēsturi, un tagad muzeja vadītāja var garī un plaši izklāstīt gan par ģimenēm, kurām šīs lietas piederējušas, gan to cilvēku dzīvesstāstus, kas tās gatavojuši. Piemēram, specifisks apsveikums, reliģiska satura dzejolis par godu svētajam Staņislavam. Tas rakstīts ar senslāvu zīmēm, papildināts ar savādiem «kāsišiem», mūsdienu nošu zīmju priekštečiem, kas izgudroti septītajā gadsimtā. To 1934. gadā uzrakstījis Stefans Cvetkovs. Kad skolotāja ar saviem audzēkņiem – muzeja pulciņa dalībniekiem — sāka šī eksponāta vēsturi izpētīt dziļāk, izrādījās, ka Stefans Cvetkovs ir bijis Latvijas brī-

● Livānu 2. vidusskolas krievu kultūras un latviešu kultūras muzejos skolēniem ir plašas iespējas iegūt daudz jaunas informācijas par tradīcijām, par seno iedzīvotāju ikdienu, darbiem, par svētku svinēšanu. Muzeja ekspozīcijas regulāri paplašinās, un par to kopā ar audzēkņiem gādā skolotāja Valentīna Ivanova, ista sava darba entuziaste.

vības cīņu dalībnieks kaujās pret Bermonta armiju un Lāčplēša ordeņa kavalieris.

Viens no interesantākajiem eksponātiem muzejā ir 1934. gadā izdots visas Latvijas telefona abonentu katalogs. Tajā atrodami arī to livāniešu uzvārdi, kuru mājās bijuši tālruni. Ekspozīcijā apskatāms vecs patofons, tālrunis, patvāris un citi sadzīvē lietotāmi rīki, kā arī no liepaš koka gatavota forma pashas gatavošanai. Šī forma tapusi gan nesen, pēc pasūtījuma, taču ir autentiska senāk lietotajām. Šādus četrkantīgus traucīņus, kuru sānos iestrādātas pareizticīgo reliģijas zīmes, agrāk un arī tagad izmanto Lieldienu pashas gatavošanai. Pēc ēdiena izņemšanas tā malās paliek šo zīmju iespaidumi.

Muzejā ļoti plaša izšūto dvieļu kolekcija.

Dvielis bija audums, kas cilvēku pavadīja no dzimšanas brīža, kad jaundzimušo ietina skaisti rotātā audeklā, līdz pat brīdim, kad aizgājēja zārku ar dvieļiem nolaida kapā, stāsta Valentīna Ivanova. Dvieļiem senatnē piedēvējuši mistisku spēku, tie kalpojuši aizsardzībai pret ļaunumu. Uzskatīja, ja sieviete, rīt sēdusies pie stellēm, līdz vakaram divieli nouz, tam ir pārdabiskas spējas lietotāja aizsargāšanai. Ļaudis ticēja, — ja ar tādu divieli rokās apiet apkārt ciematam, tas paglābj no nāves un sērgām. Sava nozīme bija arī uz dvieļiem uzšūtajām zīmēm – dzīvnieku, putnu figūrām, sīzētiskiem zīmējumiem, ģeometriskām figūrām.

Aplūkojami arī seno krievu sieviešu tērpi – ikdienas lielie, melnie lakāti un baznīca-

ejamie – baltie. Melnie simbolizēja pazemību un samierināšanos, baltie – skaidrība, atvērtība Dieva priekšā. Tie bija jāvālkā tā, lai nosegtu visu nēsātāja augumu un seju. Šādi lakāti bija dārgi, lai tādu iegādātos, nācies pārdot govī.

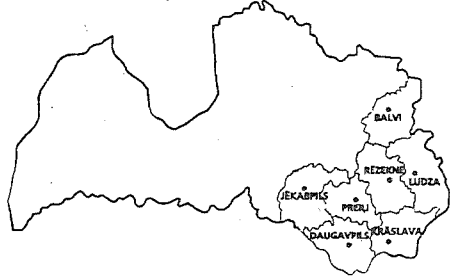
Atsevišķā ekspozīcijā apkopotas senas fotogrāfijas, kurās iemūžināti Livānu pilsetas un apkaimes iedzīvotāju notikumi. Piemēram, bēres. Kādā 1951. gadā tapušā fotogrāfijā redzams, ka izvadītāji zārku nes uz nestuvēm, atbilstoši senām krievu ierāšām. Bērņiem stāstām, ar ko ļaudis agrāk nodarbojās, ka viņi paklausīgi ievēroja valstī noteiktos likumus, teica muzeja vadītāja, komentējot fotogrāfijās iemūžinātās livāniešu nodarbes. Vienā no fotogrāfijām redzami pirmie Livānu «biznesmeņi» — seši brāji Jakovļevi, kas cepa barankas un izvadāja tās pa apkārtnējiem ciemiem.

Skolēni te var iepazīties arī ar «svēto stūri», vietu, kura katrā mājā bija visievērojamākā, jo tur iekārtoja plauktus ar ikonām, ar svētlampinām, izrotāja tās un šeit sēdināja godājamus viesus, jaunlulātos.

Livānu 2. vidusskolas muzejs saņēmis diplomu par teicamu sniegumu Latvijas skolu muzeju konkursā, sagaidot LR proklamēšanas 85. gadskārtu. Šo diplomu piešķirusi Izglītības ministrija un valsts jaunatnes iniciatīvu centrs. Valentīnai Ivanovai piešķirts sertifikāts par piedalīšanos Daugavpils Universitātes jauno zinātnieku konferencē ar pētījumu par krievu sadzīvi un kultūru.

Pēc līdzīgiem principiem iekārtots arī latviešu kultūras muzejs, kurā aplūkojami sadzīves priekšmeti, darba rīki, audumi, apģērbi, fotogrāfijas. Pašlaik kopā ar skolēniem tiek vākti materiāli muzejam par skolas vēsturi.

KAIMINU RAJONOS

Turpinās papildināt zivju krājumus

Jēkabpils dome turpinās tā saukto zivju mazuļu programmu, kad vairākas reizes gadā Radžu ūdenskrātuvē tiek ielaisti zivju mazuļi. Domes izpilddirektors Dainis Līcis uzskata, ka situācija tagad ir uzlabojusies un cilvēki esot apmierināti, ka var nomaksāties par palieles zivis. Makšķerniekiem nav jāsedz stundām un jāatgriežas mājās tukšā.

«Brīvā Daugava»

BALVU RAJONĀ

Latvijas bērni Francijā negrib runāt latviski

Latvijas bāriņtiesu un pagasttīsu asociācija organizēja pieredzes apmaiņas braucienu uz Franciju, kura laikā Latvijas bāriņtiesu un tiesu pārstāvji tikās ar bērniem, ko adoptējušas franču ģimenes. Pieredzes apmaiņas braucienā bija arī Balvu bāriņtiesas priekšsēdētāja Rudīte Krūmiņa.

Kopš neatkarības atjaunošanas laikiem uz Franciju adoptēti aptuveni simts bērni no dažādiem Latvijas rajoniem un bērnu namiem. No Balvu rajona šajos gados uz Franciju adoptēti seši bērni. Francijā ar to nodarbojas Bērnu un ģimenes lietu pārvalde. Sākumā viņa nebija starptautiski sakārtotu dokumentu, lai franči varētu adoptēt bērnus, tādēļ viņi vairāk nodarbojās ar materiālās palīdzības sniegšanu Latvijas bērniem. Tagad sadarbību ar Latviju jau vairākus gadus uztur trimdas latviešu Inta Bejelēre, kura visu mūžu nodarbojusies ar labdarību. Viņa arī palīdz risināt problēmas franču ģimenēs, kas adoptējušas bērnus no Latvijas, atbalsta morāli, kā arī organizē Latvijas bērnu ciemošanos franču ģimenēs, kas uzņemas rūpes par šiem bērniem arī turpmāk.

Kāpēc franči adoptē bērnus no Latvijas, arī no Balvu rajona? Francijā ir ļoti maz juridiski brīvu bērnu, skaidro Rudīte Krūmiņa. Tikai pie mums vecāki var nelīkties par saviem bērniem ne zinīs, klaiņot, dzert. Seminārā Latvijas bāriņtiesu dalībniekiem arī stāstīta, ka, piemēram, Itālijā, ja ģimenē gadījies nelaime, par bērnu vispirms parūpēsies radnieki vai kaimiņi, tikai galējās nepieciešamības gadījumā – valsts iestādes. Arī Francijā reti ir gadījumi, kad bērns paliek bez vecāku aprūpes. Ģimenes, kas adoptējušas bērnus no Latvijas, rūpējas par viņiem ne tikai materiāli. Jaunie vecāki adoptētajiem bērniem atdod arī visu savu sirds siltumu un mīlestību. Viņi neslēpj no bērniem, ka viņi ir adoptēti, kas ir viņu vecāki, bet bērni nemaz negrib atcerēties dzīvi šeit, Latvijā. Viņi arī vairs negrib runāt latviski, kaut daudzi latviešu valodu vēl atceras. Rudīte Krūmiņa atstāta gadījumu no tikšanās ar bērniem un viņu jaunajiem vecākiem. Bērniem jautāts, vai viņi nevēlas doties atpakaļ uz Latviju? Teksts vēl nav paspējis pārtulkot franču valodā, kad viens no vecākajiem bērniem jau noliedzoši kratījis galvu. Rudīte Krūmiņa saka, — tas liecina, ka bērns saprata latviešu valodu, taču viņš nevēlējās runāt latviski. Acimredzot, šiem bērniem

atmiņas par mājās piedzīvoto un pārdzīvoto ir tik sāpīgas, ka viņi nevēlas pat runāt latviešu valodā. Uz jautājumu, vai viņi vēlētos apciemot Latviju, bērni atbildējuši: «Varbūt kādreiz».

Vecākajiem bērniem, kas no Balvu rajona adoptēti uz Franciju, ir jau vairāk nekā desmit gadi, bet jaunākajam – četri gadi. Adoptēti ir arī brālītis un māsiņa, divi brālīši. Ģimenes, kas piesakās uz adopciju, Francijā stingri pārbauda pirms tam, arī pēc bērnu adopcijas ģimeni vēl kontrolē divus gadus. Laikā, kopš franči adoptē bērnus no Latvijas, mājās, bērnam ir atgriezts tikai viens bērns, ar kuru jaunie vecāki nav spējuši atrast kontaktu. Latvijai franči pārmet tikai gauso adopcijas procedūru, kas ir smaga un sāpīga abām pusēm.

Balvu bāriņtiesas priekšsēdētāja no brauciena uz Franciju atgriezies gandarīta. Rudīte Krūmiņa priecājas par Latvijas bērniem, kuriem ir iespēja izaugt labās ģimenēs un izskoloties labās skolās. Viņa saka: «Pie mums šie bērni augtu bērnu namos un arī vēlāk dzīvē cīnītos ar visām tām grūtībām, kādas ir jauniešiem, kurus nav kam atbalstīt.»

Bērnu un ģimenes lietu ministrs Ainārs Bašūks teicis, ka bērns ir mazs cilvēciņš, kuram par pieaugušu cilvēku palīdz kļūt tētis un

mamma. Taču bieži vien šī definīcija neatbilst realitātei, jo patlaban Latvijā vairāk nekā trīs tūkstoši bērnu aug bez vecāku mīlestības un aprūpes, vairāk nekā 1200 bēr-

nu, ir iespējams adoptēt. Ministrs saka: «Es vēlos, lai jūs spertu šo soli un sniegtu iespēju kādam mazam cilvēkbērnam kļūt par savas ģimenes locekli.»

Tāds pats kā Latvija

Jolanta ar četrgadīgo meitiņu Samantu lepojas ar to, ka viņu mājās Kubulu pagasta Zaļezeros ir neparasts galds. «Tāds pats kā Latvija,» paskaidroja meitēns. Pirms desmit gadiem galdu uzdevinājis vīrs onkulis Aivars. «Kad onkuļa mājās ieraudzījām viņa izgatavoto galdu Latvijas formā, atzinu, ka tas man ļoti patīk.» «Vaduguns» žurnālistiem stāstīja Jolanta. «Aivars to uzreiz uzdevināja. Galds īpaši miļš Samantai, jo Rīgas jūras līcī ērti iekārtoties un zīmēt visu, ko vien sirds vēlas. Arī Latviju!»

«Vaduguns»

JĒKAPILS RAJONĀ

Rajona padome strādās e-vidē

Rajona padomes sēdē pirmo reizi darbā tika izmēģināti jaunie portatīvie datori. Līdz ar to var teikt, ka padome mūsdienās strādā e-režīmā jeb elektroniskajā vidē. Tas nozīmē ievērojamu papīra ietaupījumu, jo katram padomes loceklim vairs nebūs nepieciešams izdrukāt dokumentu kīpu uz katru sēdi, tāpat ērtāka kļūs to pārskatīšanas, pārnēsāšanas un iegūšanas kārtība. — Tas ir ne tikai moderni, bet tā ir arī dzīves nepieciešamība, — atzina rajona padomes izpilddirektors Jānis Subatiņš.

Padomes locekļu datorprasmju līmenis gan ir visai atšķirīgs. Kamēr vieni padomes locekļi sēdes laikā paralēli skatāmajiem dokumentiem pamanījās iepazīties ar jaunākajām ziņām un sameklēt noderīgu informāciju, citi gaidīja palīdzību, jo nespēja pat piekļūt elektroniskajā formātā sagatavotajai sēdes darba kārtībai un lēmumu projektiem, vēl citi ielaidās bezgalīgos dialogos ar jaunās tehnikas operētājsistēmu.

Rajona padome iegādājusies pavisam 25 laptopus. Katram padomes loceklim pa vienam, kā arī divus sēdes apkalpojošajiem darbiniekiem – protokolīstam un padomes izpilddirektoram. Datori pirkti par īpaši šim mērķim budžetā iedalītu naudu. Pirkums iz-

maksājis 15 000 latu.

Lai atvieglotu padomes locekļu darbu, drīzumā katru jaunās tehnikas komplektu papildinās īpašas datorpeles un «flash» atmiņas disks.

Uz turpmākajām dažām sēdēm darba kārtība un lēmumu projekti tiks gatavoti paralēli papīra un elektroniskajā formātā, bet no nākamā gada padome iecerējusi pilnībā aizstāt papīru kaudzes ar elektroniskajiem dokumentiem.

Atjauno ierindas skates tradīciju

Jau piecus gadus Atašienes Brāļu Skriņu vidusskolā pirms valsts svētkiem tiek rīkota Tēvzemes nedēļa. Šogad skolotāji nolēma, ka viens no tās pasākumiem būs ierindas skate.

— Ierindas skate ir arī veids, kā uzstāties publikas priekšā. Stāja, taisna mugura, ritma izjūta, kustību koordinācija – lietas, kas nepieciešamas, lai cilvēks varētu soļot ierindā, — uzskata viena no skates organizētājām, ārpusklases darba organizatore un sporta skolotāja Līga Čevere.

Lai pasākumam būtu lielāks svars, ciemos bija aicināti Zemesardzes 56. kājnieku bataljona pārstāvji. Viņi, kā arī skolotāju un vecāku pārstāvji bija stingrā žūrija, kas vērtēja skates dalībnieku sniegumu.

● Bērnu vecāki paredzamo ierindas skati uztvēruši dažādi – gan ar entuziasmu un pat trenējuši savas atvases mājās, gan paušuši neizpratni. Kopumā gatavošanās skatei ilgusi trīs nedēļas.

Skati atklāja skolotāju komandas paraugdemonstrējums komandieres Līgas Čeveres vadībā. Jāteic – ievērojama drosme, jo skolēni, domājams, nepalaida garām nevienu skolotāju kļūdu. Taču kopumā audzēkņi izrādīja sajūsmu un savus pedagogus sveica ar skaļiem aplausiem. Taisnības labad jāsaka – nevis pedagogus, bet pedagoges. Visas brašās soļotājas bija sieviešu kārtas pārstāves.

— Es pati esmu beigusi Atašienes vidusskolu deviņdesmito gadu sākumā. Toreiz vēl notika pēdējās skates, un militārās mācības skolotājs bija tāds riktīgs padomju armijas ofiņš. Kā viņš bija noskaities, kad skatē soļojām, piesprauduši ausekļi! — atceras 1. klases audzinātāja Māriete Adamoviča.

Savukārt bioloģe Vita Jaudzema, kas skolā gājusi ierindas skates ziedu laikos – astoņdesmitajos gados —, teic, ka viņai soļošana un komandu izpildīšana grūtības nesagādāja. — Tas trenē ritma izjūtu, palīdz izkopt stāju, un šodien varētu būt labs patriotiskās audzināšanas veids, — viņa uzskata.

Divpadsmitās klases audzēknis Kristaps, kas savai klasei iecelts par komandieri, atzina, ka esot draugs ar sportu, patīk ieroči – ne varas apziņas demonstrēšanai, bet gan tūk ar tiem ģimerēties. Tiklīdz varēs, tā stāsies medniekos. Pēc vidusskolas beigšanas viņš vēlas mācīties sporta akadēmijā. Kaut arī atzīst, ka skolā ļoti pietrūkst skolotāju vīriešu, tomēr pats nav pārliecināts, ka varētu strādāt par pedagogu.

Skates laikā skolēni demonstrēja soļošana, pagriezienus, prasmi nostāties divās un trijās rindās. No zāles komandas izsoļoja ar dziesmu. Izrādās, latviešiem ir gana soļojamo dziesmu: «Div' dūjiņas gaisā skrēja», «Mirdzot šķēpiem zeltsaules staros», «Es karā aiziedams, krustu cirtu ozolā», «Ziedi, ziedi, rudzu vārpa» vai «Strauja, strauja upe tecēj».

Izsludinās projektēšanas konkursu tiesu nama būvniecībai

Tieslietu ministrija plāno izsludināt projektēšanas konkursu par jauna tiesu nama būvniecību Jēkabpilī. Tā pēc tikšanās ar Tieslietu ministrijas valsts sekretāru Mārtiņu Bičevski informēja Jēkabpils domes priekšsēdētājs Leonīds Salcevičs.

Ministrija ar amatpersonām pārrunāta būvniecības ieceres virzība. Iespējams, ka projektēšanu veiks, vēlākais, sešu mēnešu laikā, bet pēc tam jau varētu sākties objekta būvniecība.

Jaunā tiesu nama ēkā paredzēts izvietot vairākas Tieslietu ministrijas pakļautībā esošas iestādes, piemēram, tiesu, dzimstarakstu nodaļu, zemesgrāmatu un probācijas dienestu. Jauno celtni paredzēts būvēt Neretas ielā 39.

«Brīvā Daugava»

Turcija — tuvā un tālā

Turcijas un Latvijas attiecības veidojas draudzīgas

Latvija Turcijai ir interesanta kā jaunā Eiropas Savienības dalībvalsts, turklāt interesanta ne vien politiķiem, bet arī biznesa un kultūras aprindu cilvēkiem.

Mums katram par Turciju ir izveidojies savs priekšstats — nereti maldīgs, jo balstīts uz kādiem aizspriedumiem vai nezināšanu, bet Turcija ir mūsdienīga sekulāra (laicīga, no reliģiskas ietekmes atbrīvojusies) valsts. Tās teritorijas neliela daļa ir Eiropā, bet lielākā — Āzijā. Kopš pagājušā gadsimta 20-tajiem gadiem Turcija ļoti mērķtieciģi izvēlējusies ceļu uz moderno un demokrātisko Eiropu. Turcija ir viena no ANO un Eiropas Padomes dibinātājvalstīm, kā arī sena NATO dalībvalsts. Un tagad tā ļoti apņēmīgi dara visu iespējamo, lai iestātos Eiropas Savienībā. Tiesa, vienkāršie turki ir ārkārtīgi lepni par lielajām un stiprajām ģimenēm, par savām tradīcijām, ko savienībā ar eiropiešiem baidās zaudēt.

Manā skatījumā, Turcija nav īsti saprasta ne Eiropā, ne arī Āzijā. Es redzu to kā tādu savrupu zemi, kurai nav īstu sirds draugu, spējīgu to pilnībā un no pusvārda saprast (ceru, ka maldos). Bet izpratnes trūkuma bezdibeni aizpilda izdomājumu staignājs. Es redzu to arī kā tiltu, kas radīts šai pasaulē, lai vienotu Rietumus un Austrumus.

Es godīgi pastāstīšu par to, ko redzēju savām acīm un dzirdēju savām ausīm. Un galvenais vēstījums ir viens: Turcija ir pret pasauli ļoti labvēlīgi noskaņota, miermīlīga valsts, kura negrib atgriezties Osmaņu impērijas laiku pagātnē.

Turcija mums ir gan tuva, gan tāla. Tuva attālumā ziņā — lidojums no Rīgas līdz Stambulai ilgst vien 3 stundas. Tāla — jo tomēr tik maz zinām par šo valsti un tās ļaudīm.

Ataturks — cienīts valstsvīrs

Turcijas Republika dibināta pēc Pirmā pasaules kara — 1923. gadā. 1919. gadā Mustafa Kemal Ataturka vadībā sākās plaša cīņa pret Turcijas invāziju. Pēc Osmaņu impērijas sabrukuma valsts teritorija bija nonākusi dažādu valstu ietekmes sfērās.

Īpaša loma valsts tapšanā un attīstībā bija (un ir arī šobrīd) tās pirmajam prezidentam Ataturkam. Būdams izglītots cilvēks, Pirmā pasaules kara varonis un cīnītājs par neatkarību, viņš uztvēra un attīstīja modernas valsts veidošanas ideju. Viņa vadībā notika Turcijas tuvināšanās modernajai pasaulei. Tautā vēl joprojām dzīvi cienītā vadoņa vārds tulkojumā no turku valodas nozīmē: turku tēvs. Tas tika piešķirts viņam dzīves laikā. Visas partijas, kas tūcas pēc varas, mēģina balstīties uz Ataturka idejām. Arī valsts ārpolitika balstās uz viņa tēzēm par mieru.

Viens no viņa redzamākajiem un paliekošākajiem devumiem — latīņu alfabēta ieviešana. Tas tolaik nebija īpaši smags process,

jo, pirmkārt, turku tauta bija analfabētiska (tāpēc cilvēkiem bija vienalga, kādu rakstību apgūt), otrkārt, izglītotie turki labi zināja franču valodu un latīņu alfabētu. Mūsdienās turki pārsvarā nezina veco rakstību. Un tagad šāda krasi pāreja arī nebūtu iespējama, jo analfabētisms ir visai nelielas sabiedrības daļas problēma.

Viņš ieviesa valsti eiropiešu laika skaitīšanu, jauno kalendāru. Viņa laikā par valsts galvaspilsētu kļuva Ankara — salīdzinoši nelielā pilsēta valsts vidienē ir augusi un turpina augt līdz megapolises izmēriem: no 20 tūkstošiem iedzīvotāju 20. gadsimta sākumā līdz 2 miljoniem 80-tajos gados un 3,5 miljoniem patreiz.

Ataturka dzīves un aktīvās darbības laiks iekrita starp diviem pasaules kariem (dzimis 1881. gadā, miris 1938. gadā).

Laikā no 1951. līdz 1958. gadam Ankarā tika būvēts Ataturka mauzolejs — majestātiska simbolisma pilns monuments, kurā notiek dažādas valstiski nozīmīgas ceremonijas. Te tiek organizētas oficiālas ceremonijas, sagaidot ārvalstu liderus. Šīs tradīcijas dēļ ir radusies arī neliela diplomātiska krīze, jo Irānas prezidents nevēlējās apmeklēt Ataturka mauzoleju, jo Ataturks esot Turciju pavilcis prom no Austrumu reģiona (arābu pasaulē valda arī šāda attieksme pret turku lideri).

Viss mauzoleja komplekss (mauzolejs, alejas, skvērs) aizņem 750 akrus. Savulaik tas tika būvēts ārpus Ankaras, bet pilsēta tik strauji aug, ka nu ap to plešas dzīvojamie kvartāli.

Ataturks nav mumificēts, viņa pišļi pārāpbedīti pēc turku tradīcijas zemē, zem simboliska sarkofāga. Ikdienā te nav ziedu kā pie Brīvības pieminekļa Rīgā, bet arī ikdienā te sastapām daudzus cilvēkus, turku ģimenes, tūristus no ārvalstīm. Uz abām mauzoleja sienām iekalti apjomīgi fragmenti no Ataturka runām. Uz kreisās sienas: — Valsts tagad pieder jums, spēks ir jūsu pašos. Uz labās: — Laimīgs ir tas, kas var teikt: es esmu turks (no uzrunas tautai valsts 10 gadu jubilejā).

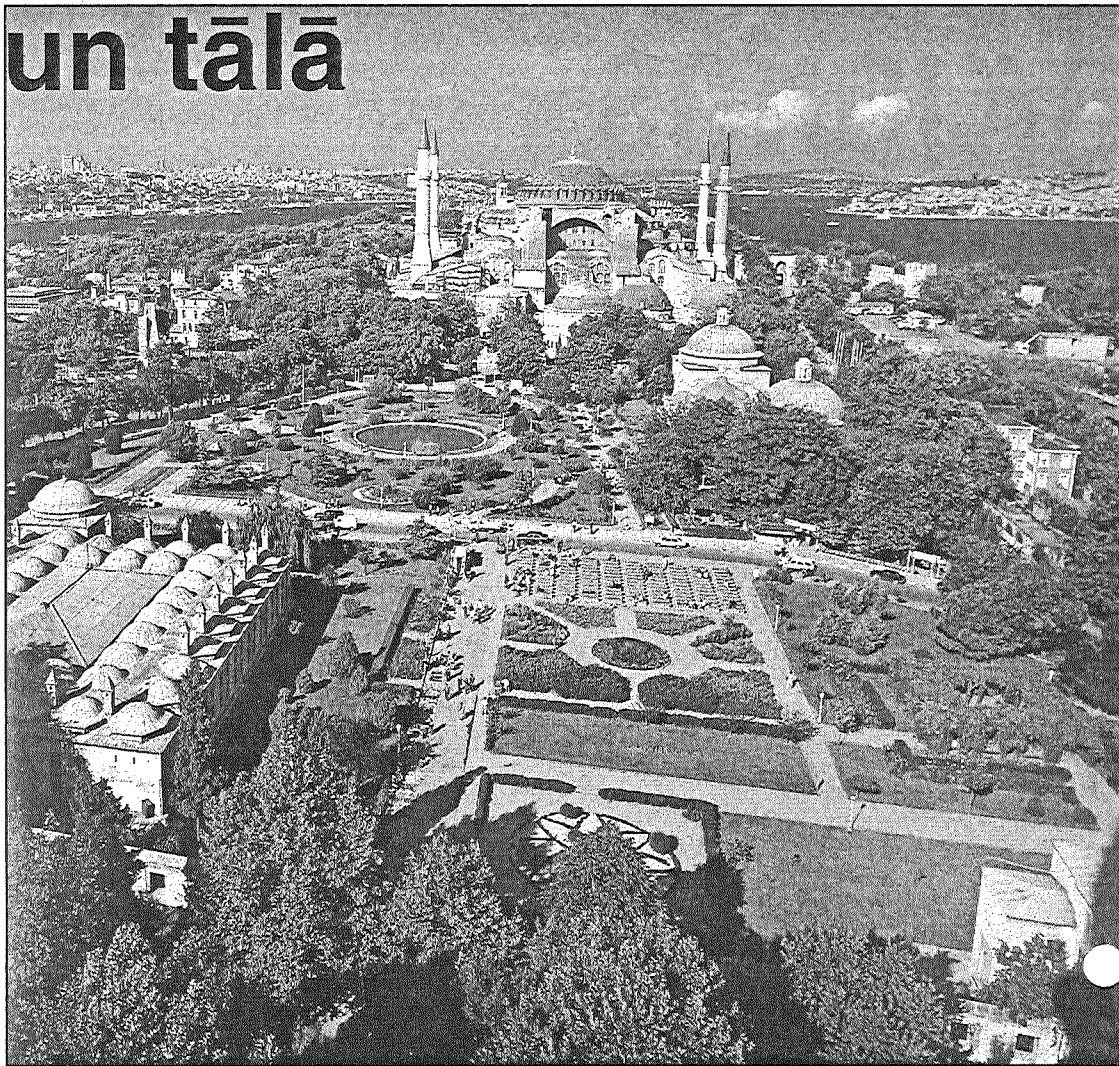
Galvenais ārpolitikā — miers

Kā jau minēju, Turcijas Republikas (TR) ārpolitika arī šodien balstās uz Ataturka teicienu: — Miers mājās un miers pasaulē. Tas nozīmē — attīstīt labas attiecības ar kaimiņiem. Starpkaru periodā Turcija aktīvi iesaistās reģionu stabilizācijas procesos.

Otrā pasaules kara laikā Turcija bija neitrāla un karā iesaistījās tikai pēdējos mēnešos, pievienojoties antihitleriskajai aliansei, lai 1945. gadā kļūtu par vienu no ANO dibinātājām.

1949. gadā TR bija arī Eiropas Padomes dibinātājvalsts.

Tie ir nozīmīgi pavērsieni pasaules vēsturē un rāda, ka Turcija gāja Eiropas virzienā arī pēc Ataturka. Gluži loģiski, ka Turcija kļuva par NATO dalībvalsti visai drīz pēc šīs organizācijas izveidošanas — 1952. gadā (3 gadus pēc NATO dibināšanas). Un tikpat loģiski ir TR centieni kļūt par Eiropas Savienības dalībvalsti.

● Stambulā — pilsētā pie Bosfora — jau 2000 gadus sadzīvo eiropiešus un aziātiskās tradīcijas.

Turcija un NATO

Brīfingā Latvijas žurnālistiem, ko organizēja TR Ārlietu ministrija, tās Daudzpusējo politisko attiecību ģenerāldirektorāta NATO departamenta direktore Gulhana Ulutekina (Gülhan Ulutekin) uzsvēra, ka NATO Turcijai vienmēr bijis kā drošības stūrakmens: gan drošības lietussargs, gan arī tuvināšanās iespējas Rietumiem. Aukstā kara apstākļos Turcija deva savu ievērojamu ieguldījumu Eiropas un pasaules mieram — tā nodrošināja robežu ar PSRS apsardzību.

90-tajos gados pasaule sastapās ar jauniem draudiem: terorismu, reģionālajiem konfliktiem, masu iznīcināšanas ieročiem.

Sākās NATO transformēšanās, lai apturētu šos procesus. Transformēšanās notiek gan alianses ietvaros (tiek transformētas struktūras), gan uz āru — NATO sāk darboties ārpus savas teritorijas un piesaista jaunus dalībniekus. Turcija kopš transformācijas procesu sākuma ir to atbalstījusi, gan pārveidojot savus bruņotos spēkus, gan piedaloties misijās pasaules karstajos punktos. Turcija kopš šī gada aprīļa ir nodrošinājusi gaisa kontroli virs Baltijas ar saviem četriem F-16 iznīcinātājiem.

Runājot par jaunu dalībvalstu uzņemšanu, Turcija atbalsta atvērtu durvju politiku, jo uzskata — Rietumu demokrātijas valstīm, kas spēj un grib pildīt NATO standartus, jāklūst par NATO dalībvalstīm. Tāpēc pēdējā NATO paplašināšanās, uzņemot 7 jaunus valstis (t.sk. Latviju), saņēma lielu atbalstu no Turcijas. — Mēs šo paplašināšanos uztverām kā Eiropas apvienošanas, jo pazuda pēdējās dalījuma līnijas, — saka Gulhana Ulutekina, piebilstot, ka tieši tāpat Turcija atbalsta Adrijas trijnieku (Maķedonija, Horvātija, Albānija).

Turcija atbalsta arī Partnerattiecības mieram (PM) programmu un Eiroatlantisko Padomi. 1998. gadā Ankarā tika izveidots PM mācību centrs, kurā saskaņā ar NATO mērķiem un standartiem mācās gan NATO, gan PM programmas civilie un militārie pārstāvji. Kopš dibināšanas līdz šī gada septembrim centrā ir apmācītas 6500 personas, t.sk. 50 Latvijas pārstāvji. Būdam Vidusjūras valsts, Turcija ļoti atbalsta vienu no NATO ārējām dimensijām — Vidusjūras dialogu, kas tapis 1994. gadā NATO sadarbībai ar Vidusjūras valstīm. Stambulas samita laikā kas līdzīgs izveidots attiecībā uz Tuvo Austrumu valstīm — tā sauktā Stambulas sadarbības iniciatīva. Tas ir NATO mēģinājums veidot savstarpēji izdevīgas attiecības ar Tuvo Austrumu valstīm, kas pašas to vēlas.

Turcijas attiecības ar arābu pasauli

Viens no nozīmīgiem semināriem Latvijas žurnālistiem bija organizēts Eirāzijas Stratēģiskās izpētes centrā (saīsinājumā no nosaukuma turku valodā — ASAM). Centrs ir pētniecības iestāde, nevalstiska organizācija (finansējums — privāts), kurā ar 70 valstīm strādā ap 30 eksperti. Izpēte rit kopumā 7 dažādās jomās: enerģētika, terorisms u.c. Centrs kvalitatīvā poligrāfiskā izpildījumā izdod ikdienas, iknedēļas un ikmēneša publikācijas, kā arī grāmatas, kurās tiek atspoguļots centra darba rezultāts — stratēģiskā analīze. Pastāv viedoklis, ka centram ir liela ietekme, bet tā vadība uzsver, ka centra mērķis ir tikai nodot veikto analīzi tālāk.

Uz Latvijas žurnālistu jautājumiem atbildēja galvenokārt centra prezidents O. Faruks Logoglu Ph. D. (O. Faruk Loğoğlu), kurš, apliecinājis cieņu Latvijai un at-

gādinājis, ka Turcija nekad nav atzinusi Latvijas okupāciju, kā ļoti svarīgu notikumu novērtēja gaidāmo NATO samitu Rīgā.

Atbildot uz žurnālistu jautājumu par citu Tuvo Austrumu valstu reakciju uz Turcijas vēlni iestāties ES, O. Faruks Logoglu atzina: nevar apgalvot, ka citas TA valstis bija pret Turcijas dalību NATO (iespējams, daļā bija neapmierinātība, jo likās — Turcija pamet šo reģionu), bet attiecībā uz ES esot divi aspekti. Pirmkārt, skepticisms — dažas valstis netic, ka ES ņems Turciju. Otrkārt, Arābu L. cenšas veicināt un izteikt atbalstu Turcijas ceļam uz ES.

— Domājams, lielākā daļa Arābu valstu gaida ES reakciju, — atzīst O. Faruks Logoglu. — Ja ES teiks: nē! Arābu valstis teiks: nu, jā, mēs jau zinājām, ka ES ir tikai kristiešu klubs. Taču, ja ES teiks: jā!, tad Arābu valstis secinās, ka demokrātiska musulmaņu valsts var būt Eiropas Savienības daļa.

Tā kā Turcija ir NATO dalībvalsts un tai ir arī daudz citu sakaru ar Eiropu, tās kaimiņvalstu attieksme pret Turciju ir visai sarežģīta. Kā piemēru O. Faruks Logoglu minēja Izraēlas atzīšanas faktu. Turcija bija viena no pirmajām pasaulē, kas atzina šo valsti. Un daudziem Austrumos tas nepatika, sak — kā Turcija var atzīt Izraēlu, ko citas Austrumu valstis uzskata par savu ienaidnieci.

— Mūsu atbilde: Turcijas dalība NATO u.c. pasaules organizācijās ir labvēlīga Austrumiem, — tā O. Faruks Logoglu, — jo mums tādejādi ir lielāka ietekme un mēs varam virzīt pasaules politiskos procesus. Patlaban daudzas Austrumu valstis pozitīvi vērtē Turcijas virzību un cenšas izmantot Turcijas dalību starptautiskajās organizācijās.

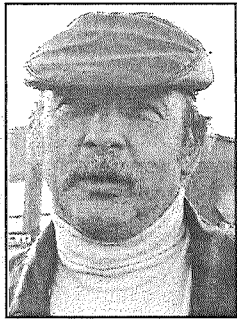
Turpinājums sekos.

**Ē. Bondarenko,
laikraksta «Ludzas Zeme»
redaktore**

Vai interesējaties par NATO samita norisēm?

Jāzeps, zemnieks no Vārkavas novada Rožkalniem:

— Jā, interesējos par samita norisēm. Lasu laikrakstos, skatos televīzijā. Domāju, ka Latvija līdz ar to pasaulē kļūs atpazīstamāka. Protams, to naudu no budžeta, ko tērē samita rīkošanai, varēja izmantot zemnieku atbalstīšanai, bet nav arī slikti, ka Olimpiskais centrs un Dailes teātris atjaunoti. Policijai iedots jauns ekipējums. NATO Latvijai dod lielāku drošību.

Jānis Mickēvičs, motokluba direktors no Rīgas:

— Piespiedu brīvprātīgā kārtā esam devušies laukā no Rīgas. Bet mēs par to nejaunojamies. Esam ieguvuši papildus brīvdienas. Tās izmantojam, lai aizbrauktu uz senču mājām Sutru pagastā, apmeklētu piederīgo kapavietas, paciemotos pie radiem. Darbdiēnās tam neiznāk laika. Ja jau samits tiek rīkots valstiskā līmenī, domāju, ka Latvijai no tā ir labums. Valsts pasaulē būs vairāk pazīstama, tā piesaistīs vairāk finansējuma. Braucot no Rīgas Preiļu virzienā, bija redzams, ka viss notiek lēnām izmainās uz labāko pusi. Personīgi es vienmēr jutos droši, bet tagad, kad pie mums šitādi veči ar dārgām pistolēm, domāju, ka viss būs vislabākajā kārtībā.

Ludmila Fjodorova-Maksimova no Preiļiem:

— Man stāstīja, ka virs Rīgas lidinās daudz helikopteru, ka tur redzams daudz kas tāds, ko nav nācies redzēt, ka tur ir interesanti. Pat sagribējās aizbraukt. Par samita lietderību gan nemāku spriest. Vieni raksta, ka Latvijai tas nenāks par labu, citi apgalvo pretējo. Gribētu parunāties ar tiem, kas tur apspriežas. Es nezinu, kā uzskata latvieši, jo visu informāciju saņemu tikai no krievu preses. Tomēr gribu cerēt, ka valstij kaut kāds labums no samita tiks.

Ināra Romāne, pastniece no Vārkavas novada:

— Protams, interesējos. Izlasu, kas avīzēs par samitu rakstīts, paskatos televīzijā. Žēl, ka pastniekiem šīs dienas nav brīvas. Samita organizēšanu Rīgā kopumā vērtēju pozitīvi. Pilseta sakārtota, par Latviju runā visā pasaulē. NATO Latvijai dod drošību. Varbūt, ka vienlaikus esam arī vairāk apdraudēti. Tomēr esam tālu no terorisma vietām un gribas cerēt, ka Latvijai tas nedraud.

Nellija Budencova, skolotāja no Rudzātiem:

— Līdz šim notiek šajam īpaši nesekoju. Zinu to, ka notiek un ka nebūs jāiet uz darbu. Samita dienās gan būs vairāk jāpaskatās televīzijā. Manuprāt, tas ir labi, ka samits notiek Rīgā, jo līdz tam daudzi nemaz nezināja, kas tā tāda Latvija un Rīga ir. Pasaulē mūs vairāk pazīs. Bet visi Latvijas iedzīvotāji tagad zinās, kas ir samits. Par Latvijas atrašanos NATO neesmu īpaši domājusi, taču uzskatu, ka tas noteikti nav nekāds slikts.

L.Rancāne
Foto: A.Stepanovs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA

Pārdod

Sākums 11. lappusē.

BMW 318 (1998. g. izl., TA, 1,9, serv. grāmatiņa, tikko no Vācijas, 6900 EUR). T. 29480463;
BMW 320 (pilns M3 kit, lietie disk, ādas salons, kondicionieris). T. 29964244;
BMW 520 (1990. g. izl., melna, lietie disk, el. stikli, 1500 EUR). T. 28658404;
BMW 525 TDS (1995. g. izl., sedans, elektro, signalizācija, AIRBAG, ABS, audio - video TV aparatūra, lietie disk, piekabes āķis, TA, lieliskā stāvoklī). T. 28636337;
BMW 525 TDS (1996./97. g. izl., dizelis, sedans, stereo, CD, el. pakete, tikko no Vācijas, 6450 EUR). T. 29390137, 29330389;
CHRYSLER VOJAGER (1995. g. izl., 3,3, gāze - benzīns, 7 vietas, automātiskā ĀK, signalizācija, el. stikli, spoguļi, gaisa spilveni, stereo, TA). T. 28357080;
FORD ESCORT (1,6 V, 1995. g. izl., TA, līdz 06.2007., lūka, 5 - durvju, lukturu korektors, ekonomiska, labā stāvoklī). T. 4616426, 26672720;
FORD ESCORT (1993. g. izl., 1,6i, DOCH 16V, TA, 5 pakāpju ĀK, pelēkā metāliskā krāsā, riepas M+S). T. 26367400, 4625522;
FORD FIESTA (1990. g. izl., 1,6, sarkana, TA, signalizācija, labā teh. stāvoklī, steidzami). T. 26435475;
FORD GALAXY (2,0 i, 1998. g. izl., 5200 EUR). T. 28791086;
FORD MONDEO (1,6i, 16V, 1993. g. izl., zaļganzila, CD, TA, labas ziemas riepas, hečbeks, 1400 EUR). T. 26127882;
FORD MONDEO (1993. g. izl., 1,6i, 16 V, zaļā perlamutra krāsā, CD, TA, labas ziemas riepas, Ls 1000). T. 26127882;
FORD MONDEO (2,0 i, 1996. g. izl., viss ekstra, sudraba metāliskā krāsā, TA līdz 11.2006.). T. 4632982, 26538644;
FORD MONDEO UNIVERSAL (1,8i, 1994. g. izl., daudz ekstru, tikko no Vācijas, 2300 EUR). T. 26493013;
FORD SCORPIO (2,0, DOCH, 1995. g. izl., gāze - benzīns, el. pakete, koka imitācija, lūka, lukturi, 2 Air Bag, TA, 2550 EUR). T. 29477247;
FORD TRANSIT (1990. g. izl., 6 l/100 km, vai maina pret dizelauro, steidzami). T. 26812395;
FORD TRANSIT (2,5 TDi, 1998. g. izl., 8+1, garais, zilā krāsā, kondicionieris, labā teh. stāvoklī, 5500 EUR). T. 29105688;
GAZ 24 (TA, apdrošināta). T. 4624707;
MAZDA - 323F (1991. g. izl., 1,6, centrālā atslēga, signalizācija, lūka, el. stikli, CD stereo). T. 29915944;
MAZDA - 626 (1991. g. izl., 2,2i, jauna TA, teicamā teh. un vizuālā stāvoklī). T. 29459516;
MAZDA 626 (1991. g. izl., jauna TA, gāze, benzīns, el. stikli, spoguļi, labā stāvoklī, lietie disk, steidzami). T. 26161924;
MAZDA 626 (2,2, 1988. g. izl., 1300 EUR), ISUZU TROOPER (2,2 TD, 1986. g. izl., 1500 EUR). T. 29402977;
MB 207 (garais - zemais, rezerves daļām). T. 26383058;
MERCEDES (E - 2,9, turbodizelis, melna, ādas salons, automātiskā ātrumkārbā, 5l/100 km, kondicionieris, el. stikli, el. spoguļi, gaisa spilveni). T. 29327602;
MERCEDES BENZ C230 (1996. g. izl., TA, tumši zila, labā stāvoklī, 5000 EUR). T. 29165161;
MOSKVIČ 412 (lauku variants, labā stāvoklī, ziemas riepas, akumulators, piekabes āķis). T. 26812395;
NISSAN SERRENA (2,0 dizelis, 1999. g. izl., tumši zaļā krāsā, 4700 EUR). T. 29259092;
OPEL ASTRA (universāls, 2001. g. izl., 1,7 TDi, tumši zila, jauna TA, 5 pakāpju ĀK, tikko no Vācijas). T. 29390137, 29330389;
OPEL KADETT (1986. g. izl., 1,3, balta, TA līdz 09.2006., labā stāvoklī, Ls 350). T. 29389866;
OPEL MONTEREY (1997. g. izl., dizelis 3,1, TA, lietie disk, signalizācija, ABS, tonētie stikli, stereo sistēma). T. 4623023, 29584241;
OPEL MONTEREY (4 x 4, 1994. g. izl., TA, lūka, stereo, piekabes āķis, signalizācija, centrālā atslēga, 4500 EUR). T. 28224751;
OPEL OMEGA B (2,0 l, 1994. g. izl., sedans) vai maina. T. 6382500, 6412173;
OPEL RECORD rezerves daļas. T. 29446589;

PVC LOGIEM JAUKA CENA!!!
METĀLA SILTINĀTAS ĀRDURVIS
— TIKAI PAR Ls 120!

PVC ĀRDURVIS TIKAI
PAR Ls 165!

LĪZINGS ♦ MONTĀŽA ♦ APDARE
Valmieras 2, Preiļi. Tālr. 5321411, 29822779.

Daugavpils Ceļu distance paziņo par 334. km (autoceļa uz «Stari») dzelzceļa pārbrauktuves slēgšanu remonta darbu veikšanai 29. novembrī no plkst. 9.00 līdz 17.00. Apbraukšana tiks veikta caur dzelzceļa pārbrauktuvi 339. km Upenieku ciemā. Ceļu distance atvairinās par sagatātajām neērtībām.

«LETTGLAS» SIA, vienotais reģistrācijas Nr. 41503028535, juridiskā adrese: Līvāni, Zajā iela 23, ATSAUC visas IMANTĀM BUŠĀM, personas kods 190144 - 13552, dzīvojošam Līvānos, Lāčplēša ielā 15 -10, izdotās pilnvaras.

PEUGEOT 405 (2,0i, 1993. g. pelēka, el. pakete, cinkota, TA līdz 21.07.2007., labā tehniskā un vizuālā kārtībā, 1800 EUR). T. 28637847;
RENAULT - 11 (1984. g. izl., rezerves daļām, Ls 50). T. 22431908;
SUZUKI SWIFT (1993. g. izl., 1,0, TA uz gadu, apdrošināta uz gadu, 4 l/100 km, labā tehniskā stāvoklī). T. 26812395;
TOYOTA AVENSIS (universāls, 1,6, 16 V, 1998. g. izl., el. pakete, tikko no Vācijas, 5200 EUR). T. 29390137, 29330389;
UAZ - 452 (ātrā palīdzība, 1986. g. izl., jauna, TA, Ls 650). T. 28811127;
VAZ - 21063 (1984. g. izl., Ls 160, bez TA, daudz rezerves daļu, rezerves dzinējs). T. 26160592;
VAZ - 21063 (1986. g. izl., ir dzinējs, ātrumkārbā). T. 29607889 (vakaros);
VOLVO - 460 (1990. g. izl., gāze - benzīns, nav radiatora). T. 29467185;
VOLVO - 760 (1983. g. izl., labā stāvoklī, automātiskā ātrumkārbā, pelēka, stūres hidropastiprinātājs, automātiskais stiklu pacēlājs, cinkota, ādas salons). T. 28773546;
VW GOLF 2 (1990./91. g. izl., 1,6 TD, TA līdz 10.2007, jaunas riepas, nomainīta eļļa un filtri, sarkana, teicamā stāvoklī). T. 29286857;
VW GOLF 2 (TA, 5 pakāpju ĀK, 5 - durvju, 1985. g. izl., 1,6, Ls 400). T. 26395530;
VW GOLF 3 (1996. g. izl., 1,8 mono, TA, kondicionieris, tikko no Vācijas, 2600 EUR). T. 26391157;
VW PASSAT (1985. g. izl., TA, 4 pakāpju ĀK, hečbeks, Ls 333). T. 29465841;
VW PASSAT B (1998. g. izl., 1,9, TDi, dizelis, 81 kW, sedans, ABS, el. stikli, spoguļi, signalizācija, degvielas patēriņš 4l/100 km, iespējams līzings). T. 28882073;
VW PASSAT VARIANT (1988. g. izl., gāze, benzīns, TA, 11.10.2007. piekabes āķis, labā stāvoklī, vai maina). T. 26385040;
VW PASSAT VARIANT (1989. g. izl., 1,6, turbo dizelis, TA līdz 26.10.2007., 1350 EUR), VW PASSAT VARIANT (1989. g. izl., 1,8, turbo dizelis, TA līdz 11.10.2007., 1250 EUR). T. 26385040;
VW PASSAT VARIANT (1992./91. g. izl., 1,8 mono, 5 pakāpju ĀK, jaunas riepas M+S, nobraukums Latvijā 10000 km, teicamā stāvoklī). T. 28813356;
VW PASSAT VARIANT (1995. g. izl., TDi, 3000 EUR), FORD TRANSIT (1994. g. izl., 2500 EUR). T. 26166367;
VW TRANSPORTER (1985. g. izl., 1,8, gāze, benzīns, liela bāka, 1250 l, 2000 EUR). T. 29338863;
VW VENTO (1992. g. izl., 1,8 mono, TA, ķiršu metāliskā krāsā, Ls 1000, vai maina pret AUDI 80 B4 ar piemaksu). T. 26142472.

SIA «Agrofirma «Turība»»
IEPĒRK MALKU.
Kontakt tālrunis 29111875.

PĒRK privatizācijai
pieteiktu zemi.
Tālr. 7504777.

K R E D I T I
bez ķīlas pensionāriem un strādājošām personām.
PĒRK — PĀRDOD sertifikātus LOMBARDS.
Preiļos, Daugavpils 37.
Tālr. 26198846.
Līvānos, Stacijas 1.
Tālr. 26780843.

Dziedniece Gaļina Baisaitova
ārstē nervu slimības, galvassāpes, impotenci, anurēzi, osteohondrozi, atrisina ģimenes problēmas, zīlē uz kārtīm, kafijas biežumiem, ņem lāstus, nosaka ūdens āderu zonas. Ser. nr. LA001-01-06.
Tālr. 28717345.

PĒRK mežu īpašumu
domājamās daļas.
Tālr. 7504777, 29488984.

SIA «Olins»
lic. nr. 2006-02/32
● iepērk melnos un krāsainos metāllūžņus par visaugstākajām cenām.
● Veicam iekārtu demontāžu.
● Transporta pakalpojumi.
Adrese: Preiļi, Daugavpils iela 64 (linu fabrikas teritorija).
Tālr. 28882903.

PĒRK MEŽUS AR ZEMI,
CIRSMAS.
Tālr. 22009990.

SIA «RANKO» licencēta kautuve
iepērk liellopus, jaunlopus un aitas.
Samaksa tūlītēja, ir piemaksas.
Tālr. 26333669 (Nina),
29161121 (Juris).

PĒRK īpašumus ar juridiskiem
sarežģījumiem, kā arī pērk domājamās
daļas īpašumos laukos.
Tālr. 7088995.

Tēt, tu arvien būsi šai pusē,
Tāi gaismā, ko atstāji mums,
Kaut arī sirds tava klusē,
Mums paliek šis mantojums.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Aijai Kancānei,
TĒVU mūžībā padot.
Preiļu slimnīcas kolektīvs